

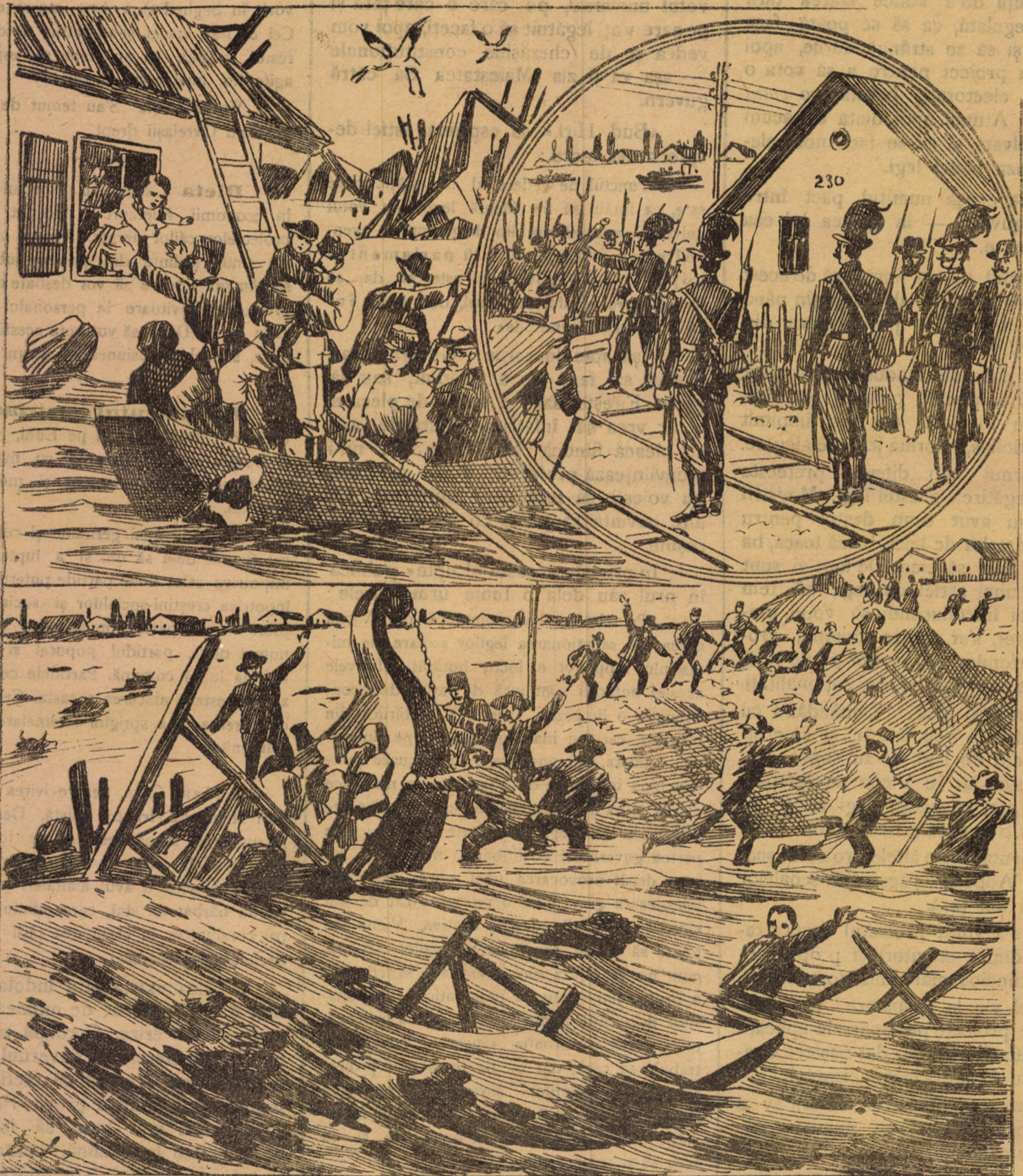
FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” N. Helizer, Sibiu

Foaie politică.
Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrațiunii, (str. Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani a treia-oraă 10 bani.

Inecarea unei comune.

Am dat știre în nrul trecut, că Dunărea s'a revărsat din alvie prin Bănat și a înecat o comună șvăbească din Torontal, cu numele Rudolftsgnad. Apa a năpădit în comună, dupăce s'a rupt iazul de apărare, acoperind câmpia din împrejurime. În comună apa s'a urcat la o înălțime de aproape 3 metri și valurile au surupat și răsturnat cele mai multe case. Paguba să urcă la 20 milioane de cor. căci

afară de comună și hotarul din împrejurime a fost năpădit, în întindere de 80 mii de iugăre cultivate. Sămănăturile pe aici s'au nimic de tot și s'au înecat multe animale de casă. E interesant, că pe apă plutesc mii de iepuri înecați, cari încep a putrezi și răspândesc duhoare în aer.

Oameni n'au căzut jertfă potopului, căci au fugit de cu vreme, luând cu sine ce biată

au putut în pripă. Iar pe unii, cari n'au apucat a fugi, i-au mântuit cei sosiți în ajutor, anume deregătorii dela societatea dunăreană de vapoare și un batalion de soldați din Becicherec.

Chipul nostru ne arată lucrările de-a mântui pe locuitorii, cari n'au putut să se refugieze de cu vreme.

Să încurcă ițele...

Să încurcă ițele stăpânirii, să încurcă rău. Mai de nainte să știa în cercurile bine informate, că lucrurile nu merg bine, iar acum a ieșit treaba la iveală. De câteva zile foile ungurești, chiar ale guvernului, scriu într'un mod tânguitor, plângăcios, că dacă să și poate zice, că nu este încă criză de guvern, dar criza poate să se ivească în tot minutul, adică în tot minutul guvernul poate să fie silit să-și ia castrafusele și să se ducă.

Iată cum stau lucrurile: Când guvernul de acum a ajuns la cârmă, s'a făcut între el și Maiestatea Sa o învoială, în care s'a satorit, că guvernul are datorința de a aduce starea țării în calea regulată, ca să se poată face asențările și să se strângă dările, apoi să facă un proiect pentru a să vota o nouă lege electorală, bazată pe *votul universal*. Atunci apoi dieta de acum să fie disolvată și să se facă noue alegeri pe baza noiei legi.

Acesta e așa numitul pact între M. Sa și guvern — în partea lui cea mai de frunte.

Guvernul nu s'a ținut însă de acest pact, de aceasta învoială, cel puțin până acum n'a împlinit o parte mare din ceea ce a făgăduit.

Guvernul nou a adus țara în rând, va să zică a împlinit punctul cel dintâiu din învoială, dar n'a împlinit cel de al doilea, reforma legii de alegere.

Guvernul sub diferite preteceste amână pregătirea acestei legi. Ministrul zic, că n'au avut timp destul pentru adunarea datelor de lipsă, ba că teacă, ba că pungă, cum să zice. De fapt ei sunt împotriva unei astfel de legi, să tem de ea, căci introducându-să votul universal secret, s'ar scurta domnia grofilor și baronilor și a multor perde vară, să tem de socialiști și de naționalități.

Ce să facă însă? Tămândând cu legea electorală s'au apucat și au croit alte proiecte de legi, le-au supus debaterii dietei, iar în Viena au înfățișat lucrul de așa, că aceste legi ar fi de neapărată trebuință pentru țară.

Așa s'a votat între altele proiectul școlar al lui Apponyi, păgubitor școalelor majorității din țară.

Așa s'a votat proiectul despre raporturile dintre servitori și proprietari, care e priincios mai mult domnilor.

Astfel vin la desbatere în dietă cele două proiecte privitoare la aplicații la căile ferate, cari au dat naștere conflictului cu Croația, încă neisprăvit.

Acum apoi ministrul Andrássy a eșit la iveală și cu așa numitele *garanții constituționale*.

Ce sunt aceste garanții sau cheazășii constituționale?

Sunt cam următoarele:

Să se hotărească prin lege, să nu mai fie permis, ca guvernul, dacă dieta nu votează budgetul, să poată cârmui mai departe și fără budget, luând banii de unde poate (cum a făcut d. e. guvernul lui Fejérváry); să nu mai fie admiși comisarii regești; să nu să mai poată dizolva dieta în starea de ex

lex; cassele foste comitatense să treacă dela direcțiunile finanțare iarăș la comitate, ca guvernele să aibă mai puțină putere asupra lor ș. a.

Cu un cuvânt să îi să lege mâinile monarhului, ca să nu mai poată face nimic, chiar și când o minoritate din dietă ar face obstrucție, ar împedeca mersul afacerilor.

Prezentându-să monarhului aceste garanții, cuprinse în proiecte de legi, Maiestatea Sa nu s'a învoit ca să fie prezentate dietei, cu atât mai mult, că ele nu sunt amintite în învoiala dintre coroană și guvern, ci s'a făcut amintire despre ele numai în vorbirea de tron, cu care a fost deschisă dieta.

— Mai întâiu să faceți legea despre votul universal, pe care o cere țara și pe care v'ați legătuit să o faceți, apoi vom vedea și de cheazășile constituționale — așa va fi zis Maiestatea Sa către guvern.

»Bud. Hirł.« să exprime astfel despre acest lucru:

»Punctul de vedere al Maiestății. Sale este, ca întâiu să fie făcută legea cu votul universal, apoi să vorbim de garanții — eventual numai atunci când va fi parlamentul poporal, — a guvernului este că da, să facem legea votului universal, dar mai întâiu să avem garanțiile.«

Așa stau lucrurile. Guvernul sau e silit să facă ce a făgăduit, sau să plece. Firește dacă e vorba de plecare, el ar vrea să înfățișeze lucrurile așa, că pleacă fiindcă Maiestatea Sa nu-i încuviințează proiectele, și nu pentru că nu voiește să facă votul universal. Cu alte cuvinte să plece cu cinste, nu cu rușine.

În privința aceasta »Lupta« publică în nrul său dela 5 Iunie următoarele:

»Pe telefon ni-se comunică din Viena știrea, că sancționarea legilor școlare ale ministrului Apponyi e lucru hotărât. Motivele acestei hotărâri sunt însă de natură de-a contribui la o limpezire definitivă a stărilor din Ungaria, cari nu mai pot mulțumi pe nimeni: nici Camera, nici popoarele. În cercurile politice bine informate din Viena nu se mai face nici o taină din convingerea generală, că toate proiectele de legi, prezintate Camerei din partea guvernului coaliționist, n'au avut alt scop decât provocarea unei crize, care să-i înlesnească guvernului o retragere cât de cât cinstită. Chiar din aceste motive, Viena nu poate să refuze sancționarea legilor școlare, cum nu va refuza nici eventuala sancționare a proiectului relativ la pragmatica funcționarilor dela căile ferate, proiect care a provocat criza gravă cu Croația. Guvernul coaliționist trebuie să cază, dar nu pe tema unui proiect simpatic »patrioților« șoviniști, ci pe tema snfragiului universal. E în joc cuvântul Majestății Sale și Maiestatea Sa nu poate și nu vrea să-și calce cuvântul.«

Criza poate să mai dăinuiască, dar poate să izbucnească în tot minutul. Vom vedea. Una însă e sigur, că guvernul de acum a făgăduit multe și în sus și în jos, și coroanei și »națiunii«. Și unele din făgăduieli nu vrea să le îplinească, pe altele nu le poate. Iar pentru o astfel de purtare Românul are o vorbă, care zice: »Cu minciuna poți prânzi, dar nu poți și cina!«

sm.

Sibiu, 7 Iunie n. 1907.

Serbărea iubilară. Acum Sâmbătă, în 8 Iunie c. s'au împlinit 40 de ani, de când a fost încoronat de rege al Ungariei Maiestatea Sa. Acest iubileu să serbează în Budapesta și în alte părți ale țării. Spre acest scop a sosit Maiestatea Sa la Pesta Joi seara, însoțit de moștenitorul tronului. La serbare iau parte și prelații nostri. Serbările nu să fac cu mare alaiu și pompă. În aceste zile grele n'are voie de străluciri esterne Maiestatea Sa, n'are poată de tãmbălău guvernul și n'avem zău nici noi, poporul românesc, poată de sărbătoriri... Oare cine e de vină la aceasta?

Mandatul din Zorlenț. Mandatul din cercul Zorlențului-mare al vrednicului nostru deputat Dr. Stefan Petrovici (acum zăvorit în Seghedin) a fost atacat cu protest. Cei ce l-au atacat și-au retras de curând protestul, zicând, că nu vreau să espueie cercul agitațiilor unei noue alegeri (!)

Vorba să fie! S'au temut de blamagiu, neavând Ovreașii drept.

Dieta a sfârșit cu proiectul servitorilor în economii. Miercuri a început desbaterea proiectelor căilor ferate. Vineri și Sâmbătă n'a ținut ședințe din pricina iubileului. În săptămâna viitoare să vor debate mai departe proiectele privitoare la personalul aplicat la căile ferate Dacă să vor vota aceste două proiecte, să închide sesiunea de acum a dietei.

Parlamentul austriac este convocat de Maiestatea Sa pe Luni, în 17 Iunie c. Lumea politică așteaptă cu mare interes întrunirea noului parlament și mersul lucrărilor lui.

Partidele mici germane și cehe au cercat fiecare de-a să uni și a lupta împreună împotriva celor două partide puternice, anume împotriva creștini-socialilor și social-democraților. Unirea partidelor nemțești n'a isbutit; numai două, partidul poporal și agrar s'au unit la luptă comună. Partidele cehe hotărâsc zilele acesta în afacerea aceasta. Cehii-noi sunt de părerea de-a sprigini întemeierea clubului ceh unitar.

Criza. Criza, despre ivirea căreia vorbim la loc de frunte, există. Despre starea lucrurilor să răspândesc fel de fel de știre. Cu privire la criză un redactor de la »Budapesti Napló« a avut alaltăieri o întrevedere cu un bărbat de stat, care odinioară a avut rol conducător în cârmuirea țării. Acesta i-a declarat următoarele:

»Criza există fără îndoială și nu mai e vorba decât de momentul izbucnirii acestei crize. Coroana ar dori să amâie izbucnirea ei, guvernul vrea să o grăbească. Amândouă tacticile sunt impuse prin motive grave. Pentru Coroană ar fi mai bine să izbucnească criza numai la toamnă, pentru guvern — să izbucnească fără întârziere.«

Soartea proiectului școlar.

În nrul din urmă am scris, că după mărturisirea foilor ungurești, Apponyi a cercat la Maiestatea Sa, ca să-l roage a întări proiectul școlar despre școalele confesionale și comunale, dar Maiestatea Sa nu l-ar fi primit în audiență.

Intregă știrea aceasta s'a desmințit, unele foi însă au susținut-o adaugând, că Maiestatea Sa nu primește pe nici un ministru ungar, până ce guvernul nu va veni cu proiectul de lege privitor la votul universal. Astfel adecă soarta proiectului ar sta în legătură cu stările politice încurcate, despre cari scriem în fruntea foaiei.

Acum mai nou »Lupta« din Bpesta e informată din Viena, că proiectul școlar — asemenea și alte proiecte votate — vor fi întărite, ca guvernul să nu poată zice, că să retrage din cauză, că nu li să încuvintează proiectele. Adecă întărirea s'ar face tot din cauze politice.

Toate aceste știri nu să pot controla, întrucât ele ar fi adevărate sau nu cu privire la proiect.

Un lucru însă e sigur, că adresa episcopatului nostru gr.-or. a sosit în cancelaria de cabinet, și astfel a ajuns la cunoștința Maiestății Sale înainte de a să trimită spre aprobare proiectul școlar. Despre sosirea adresei a fost avizat ministrul Apponyi, care va avea să răspundă Maiestății Sale la cuprinsul adresei.

Cu privire la adresă »Telegraful Român« ne dă următoarele știri sigure:

Înaltpreasfințitul domn Arhiepiscop și Metropolit al nostru Ioan în 5/18 Maiu, adecă în ziua închiderii sinodului archidiecezan, a întreat prin scrisoare pe domni episcopi sufragani, cum cred dânsii să se facă întervenirea la preainaltul loc: în persoană ori prin adresă? La care întrebare toți au fost de acord, ca întervenirea să se facă prin adresă, mai ales din motivul, că pe calea aceasta, adresa ajunge mai iute la Maiestatea Sa, decât dacă Episcopatul s'ar presenta în persoană, pentru că spre acest scop să cere întâiu exoperarea unei audiențe prin guvernul patriei, ceea ce în tot cazul pretindea timp mai îndelungat.

Primindu-să răspunsul dela Arad în 7/20 Maiu, și dela Caransebeș, în 8/21 Maiu, în 9/22 Maiu s'a pregătit adresa, și în 10/23 s'a trimis provăzută cu subscrierea Exelenței Sale a d. lui Arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu, Preasfințitului domn Episcop Nicolae Popea la Caransebeș pentru-ca să o subscrie și să o trimită în același scop domnului Episcop Ioan I. Papp din Arad, cu cea mai mare grăbire, ca apoi Preasfințitul Episcop al Aradului, după subscriere, să o înainteze imediat la locul destinat.

În adresă să arată cum, prin actualul proiect, să desființeze legi fundamentale cari nu s'abrogate, să descrie îngrijorarea ce i-a cuprins pe Români în fața tendinței guvernului de a nimici cultura națională română și de a să face guvernul arbitru asupra celui mai sfânt și mai imprescriptibil drept omenesc: precum este și creșterea copiilor și alte asemenea, apelând la cunoscuta bunătate și grație părintească a monarchului, rugându-l să nu sancționeze proiectul.

Astfel stă treaba cu adresa episcopatului nostru gr.-or. Episcopatul nostru gr.-cat. n'a făcut acum un astfel de pas, după ce acest episcopat a sub-

șternut Maiestății Sale o adresă împotriva proiectului la început, când a fost adus proiectul la dezbateră în dietă, cum am vestit aceasta la vremea sa.

Mai nou.

Mai Sa. — după cum anunță telegramele — a subscris și aprobat toate proiectele școlare ale lui Apponyi.

Sus inimile!

Muștele columbace.

— Sfaturi pentru apărare contra lor. —

Muștele columbace își au numele dela satul sârbesc Columbaci, de lângă Dunăre. Ele își au conacul prin crepăturile stâncilor de acolo, de unde primăvara și preste vară ies în roiuri și năpădesc ținutul de pe țărmii Dunării, apoi o parte din Bănat, iar în timp săcetos sboară și mai departe. Ele intră cu deosebire în nasul, urechile și gura vitelor, le sug sângele și le înveneză; pișcă și pe om și înțepăturile lor sunt dureroase.

Anul acesta — cum am scris în nrul trecut — muștele columbace au sosit departe în roiuri mari, năpădind și comitatele Arad și Hunedoara, până prin ținutul Orăștiei. Mai multe vite înțepate de ele au perit, ba după cum s'a vestește, au murit și două femei din jurul Maria-Radnei, cărora li s'a înveniat sângele de pișcăturile acestor muște primejdioase.

E' e însă fac mare stricăciune în vite și de aceea e de lipsă să ne știm apăra vitele împotriva lor. Din deregătoria vicespanului comitatului Arad s'a dat de curând o ordinațiune, în care să descrie modul de apărare contra lor. Sosindu-ne ordinațiunea aproape de încheierea foaiei, ne grăbim a da aci pe scust cele cuprinse în ea, ca să fie de învățătură oamenilor nostri din părțile năpădite de aceste muște.

Mijlocul cel mai sigur de apărare este — după ordinațiune — să ținem vitele închise în grajduri întunecate de tot și numai noaptea să le mănăm la pășune. Dacă vitele sunt silite să rămâie afară în câmp și ziua, atunci împrejurul ciurdei de vite trebuie să facem focuri dese, în care să punem gunoaie umede și balegi, producând astfel fum gros pe câmp, care alungă muștele. Astfel de fum e bine să facem și înaintea ușilor grajdurilor.

Vitele, pe cari le folosim la lucru, trebuie să le ungem în jurul părților pelitoase, cum sunt: gura, nasul, ochii, părțile genitale etc. cu materii cari au miros greu, cum este zamă groasă (fertură) de tăbac (duhan), pe care să o amestecăm cu unsoare și petrolu (gaz), apoi să mai pot unge cu păcură, duhot sau gonoiu (goz) puturos.

La vitele bolnave de pișcături avem să chemăm pe doctorul veterinar. Muștele aceste sboară în roiuri mari și numai ziua. Aproximarea lor o simt vitele și fug în grajduri sau să bagă în apă.

Măsurile de apărare descrise mai sus vor apăra vitele; ele însă trebuie ținute neîntrerupt până pe la mijlocul lunii Iulie.

Din România.

Alegerile.

Alegerile de deputați pentru corpurile legiuitoare s'au început. Duminică au ales alegătorii ce să țin de colegiul I: de senat, alegând după lege câte doi senatori în fiecare județ. Candidații partidului liberal au ieșit în mare majoritate.

Marti s'au făcut alegerile pentru colegiul II. de senat.

O statistică a scoalelor.

Ministerul de culte și instrucție a dat de curând o statistică a scoalelor de mijloc, profesionale și înalte, pe anul 1904/5. Eată numărul acestor școale:

Școale de băiați sunt:

19 licee, 23 gimnazii (cu 4 clase), 4 seminarii (teologice), 5 școale normale (pedagogii), 10 școale comerciale, 2 școale de arte și meserii, 15 școale inferioare de meserii, 31 școale elementare de meserii, 2 școale inferioare de agricultură și meserii, 3 școale superioare de agricultură, 7 școale elementare de agricultură.

Școli de fete sunt: 24 de școale profesionale, 9 școale secundare, 2 școale normale, 2 școale de menagiu (fert etc.) și 2 școale de economie casnică.

Univerzități sunt două la București și Iași.

Dăruri de-ale regelui.

Din București să scrie că regele Carol a dăruit și anul acesta, suma de 237.037 lei, din lista civilă, pentru clădiri și reparări de biserici. Din 1901 și până acum, regele a dăruit în total suma de 1.422.222 lei în acest scop. Anul acesta să vor restaura din acest fond bisericile St. Trei Erarhi și Sf. Nicolae din Iași Sf. Dumitru din Craiova, biserica metropolitană dela Târgoviște și clădirile dela Curtea-de-Argeș.

Un dar Academiei române.

Academia română a primit o dăruire făcută de doamna Alexandrina I. Ghica, în valoare de 50 mii de lei în scrisori fonciare urbane.

Cupoanele acestor acțiuni le va încasa donatoarea până la sfârșitul vieții sale.

Acest dar este menit să creeze un fond, din al cărui venit să se cumpere și publice documente privitoare la istoria Românilor, atât în țară cât și în străinătate.

Două busturi.

În 10 Maiu v. grădina Ateneului din București a fost împodobită cu busturile (statue) vestiților bărbați ai României V. Ureche și Mih. Kogălniceanu, cel din urmă făcut din marmoră, iar al lui Ureche turnat în bronz.

Regele asupra răscoalelor.

M. Sa Regele Carol a primit pe un corespondent al ziarului vienez »Neues Wiener Tagblatt« în audiență. Venind vorba despre răscoalele țărănești, regele român și a exprimat părerea de rău pentru știrile falsificate de presa străină, mai cu seamă de »Neue Freie Presse« care a exagerat cu desăvârșire știrile asupra acestor mișcări.

Răscoalele au avut un caracter pur agrar (pentru pământ), dovadă că Ovreii au suferit mai puține pagube și n'au fost uciși, cum s'a întâmplat cu proprietarii și arândașii români din Muntenia.

Ținuta acestui ziar (N. Fr. Pr.) — a zis suveranul, era să provoace regretabile porniri împotriva Ovreilor, cari alarmau străinătatea cu cele mai josnice minciuni.

Sămănăturile.

Starea sămănăturilor cu începutul primăverii era cam slabă. După ploile din Aprilie a urmat seceta, care a cauzat mari pagube. A suferit mult cu deosebire cucuruzul și sămănăturile de primăvară. Săptămâna trecută a plouat însă bine în județele Iași, Bacău și Botoșani și s'au pornit ploile și în Muntenia. În urma ploilor s'a îmbunătățit mult starea sămănăturilor.

Guvernul și micii industriași.

— O pățanie a ministrului Kossuth. —

Este știut, că guvernul »național« de acum al Ungariei sprijinește aproape numai interesele »domnilor«, a marilor proprietari, comercianți și industriași, a groșilor și nemeșuților scăpătați, iar de marile masse ale poporului, de micii industriași, lucrători etc. cu un cuvânt de oamenii săraci nu poartă nici o grijă. O dovadă puternică s'a dat în privința aceasta săptămâna trecută, Miercuri. În aceasta zi s'a prezentat în dietă, înaintea ministrului Kossuth o deputație a micilor industriași și mai mulți inși din deputație i-au spus în față și fără încunjur, că Kossuth și preste tot guvernul nu sprijinește industria mică. Kossuth s'a cătrănit, a certat pe vorbitori și pe urmă le-a întors spatele, dar aceasta nu dovedește de loc, că vorbitorii deputației n'ar avea dreptate.

Eată după descrierea foilor din Budapesta, cum s'a petrecut cazul interesant:

Vorbitorul deputației — călăuzită altcum de deputatul conte Somsich — măiestrul lăcătuș Ignat Lipschitz a zis:

— Domnule ministru! Am venit ca să spunem Excelenței tale năczurile noastre. Soartea micilor industriași e cea mai ticăloasă în țară și guvernul nu face nimic pentru noi, pentru că guvernul împinge numai la carul industriei mari. Domnii ministri fac totul pe placul magnaților, dar oamenii mici pot merge la America, nu să face nimic pentru ei...

Ministrul Kossuth (întrerupe mâniaș): Te rog, am mult de lucru; spune ce vrei și cu ce vă pot ajuta...

Lipschitz: ...Nu...mășini, pentru că toate mașinile gu...te in-

dustriașilor mari; telefonul îi costă tot atâta pe industriașii mari, ca și pe noi, deși ei vorbesc și de 200 ori pe zi la telefon, iar noi abia de 2-3 ori.

Kossuth întrerupe iarăși răstit: Am spus, că n'am vreme, nu pot să ascult prostii. Sunteți prenelnici față de guvern și față de mine. Dacă nu aveți să spuneți altceva, mă duc...

Kossuth a și plecat, când din șirul deputației iese croitorul Varga István și-i zice:

— Nici pe croitori nu-i sprijinește guvernul.

— Și aceasta e minciună! Veniți în minister și am să vă dovedesc, că ministerul a dat și mașini micilor industriași.

— Toate aceste ni le-a făgăduit guvernul vechiu!

S'a mai desfăcut din șirul delegaților și croitorul Kócza Péter și grăiește:

— Ceeace spun oratorii nostri e adevărul curat. Ce-i drept guvernul a dat mașini la câțiva industriași...

— Ei, vedeți? — l'a întrerupt Kossuth.

— ...dar acești industriași lucrează cu 40-50 de calfe și nu mai sunt industriași mici, ci industriași mari.

Alt orator a spus, că de pe galeria dietei a auzit ce fel de legi să aduc, cu sila, împotriva oamenilor săraci. Kossuth protestează și să depărtează, iar Varga să adresează tovarășilor săi grăind:

— Nu v'am spus să rămânem la socialiști? Guvernul național nu ne sprijinește cu nimic.

Ei, apoi să te miri, dacă socialiștii câștigă tot mai mult teren, dacă oamenii săraci merg cu droaia la America?

Adunare învățătorescă.

Mediaș, în Maiu 1907.

Despărțământul Mediaș-Ibașfalău al »Reuniunii gr-cat. din Archidieceza Alba-Iulia și Făgăraș« și-a ținut o timp adunarea sa cercuală în orașul Ibașfalău, Duminecă în 19 Maiu, desfășurând și aici cu demnitate mândrul și prețiosul ei steag, pe care cu litere de aur sunt imprimate cuvintele: »știință și progres«, cari sunt idealul bunăstării și propășirii în cultură a poporului românesc.

După sfta liturghie Preonoratul domn Gheorghe Simu, protopop, în cuvinte frumoase, binesimțite și cu un ton și înțelepciune ce-l caracterizează arată menirea corpului învățătoresc, în aceste timpuri grele, dând espresiune bucuriei, de a putea primi și găzdui învățătorimea din două tracte protopoști.

Indată după aceasta președintele Izidor Dopp, ocupând locul prezidial la masa așezată în mijocul sfintei biserici, din motivul, că secretarul Ioan Pavel nu a fost de față, propune și adunarea primește ca efectuarea lucrărilor scripturistice ale acestei adunări să se încredințeze conmembrului Ioan Mihai înv. în Șoala. Acesta mulțamește.

După aceia președintele prin o vorbire mai lungă și sentimentală deschide adunarea, arătând rolul și chemarea învățătorului, puterea și valoarea învățământului, atrăgând atențiunea totodată a învățătorilor asupra stării noastre culturale, ca să fie sentinele neadurmite,

acum în timpul cel mai periculos de dezvoltare.

S'a constatat peste tot, că toate lucrările adunării, precum și discuțiunile ce au urmat, au fost la nivelul cuvenit. Membrii reuniunii au dovedit în lucrările lor și de astădată mult tact, multă prudență și profundă cunoștință față de cauzele școlare.

Pe lângă multele lucrări de valoare ale adunării generale din sesiunea actuală să remarcă tot mai mult și sentimentul de stimă și de grațitudine a a membrilor reuniunii față de binevoitorii și sprijinatorii lor.

Momentele mai însemnate din această adunare au fost următoarele:

1. Învățătorii din tractul Ibașfalăului s'au prezentat cu toții, fără nici o excepțiune, din protopopiatul Mediașului însă au lipsit 8 membri ordinari. Ce e mai trist din partea acestora e faptul puțin măgulitor, că nice barăm nu și-au motivat absențele. Acest simptom e destul de caracteristic, ne credem deci dispensați și de caracterizarea noastră. Folosindu-ne de mijloacele, cari chiar aceia ce au absentat le-au propus, credem, că pe viitor tot mai mult va crește interesul față de reuniune.

2. Dizertațiunea »Despre manualele în școalele noastre populare gr-cat. din archidieceză«, lucrată și predată de conmembrul nostru Ioan Mihai din Șoala, a fost conziderată de binesuccesă. Tot astfel prelegerea practică; »Dezvoltarea Nr. 6«, predată de conmembrul nostru Inocențiu Borza Inv. în Valhid, în jurul căreia s'a încins o discuție foarte lungă și interesantă, a fost conziderată de bine succesă. S'a accentuat însă dorința ca pe viitor, diferiții prelegători să se pregătească mai temeinic cu diferitele probleme, cu atât mai vârtos, că acestea servesc ca teme de model.

3. Din raportul cassei s'a constatat cu vădită bucurie, că despărțământul nostru progresează. La aceasta adunare s'au încasat restanțe în suma de 114 coroane, fără o însemnată sumă, care deja înainte de adunare s'a administrat cassierului general. Pe lângă preastimatul domn Dr. Alexandru Morariu, care solvind taxa de 40 coroane, a devenit primul nostru membru fondator, și preonoratul domn G. Simu protopop, care de mai mulți ani e membrul nostru ordinar, între alții s'au înscris ca membrii ajutători și domnii N. Tipuriță, contabilul filialei »Racoșana« din loc și Vasilie Tătar, cantor în Cetatea-de-baltă, solvind câte 2 coroane.

4. La statorirea locului pentru adunarea de toamnă am fost norocoși să căpătăm mai multe invitații. E destul, cred, să amintesc de cea a poporului fruntaș gr-cat. din Agârbiciu, Proștea-mare și Șoala, care își motivau dorințele fiecare din punctele lor bune de vedere. La repetițele insistențe însă a d-șoarei învățătoare Irina Coșciuc, adunarea a statorit pentru adunarea de toamnă comuna Proștea-mare. Am constatat deci și prin faptul acesta, că interesul față de reuniunea noastră să avântă din ce în ce mai sus.

(Va urma)

Izidor Dopp
prezident.

Facerea fânului.

În cele mai multe locuri, primăvara acestui an a fost destul de priincioasă pentru creșterea ierburilor, așa că vom avea o roadă destul de bună în ceea ce privește fânul. Dacă pe ici colea roada aceluia nu va fi tocmai după așteptare, vina cade mai mult în sarcina acelor economi, cari dela un cosit până la celalalt nu să duc să mai văză și de cele fânate; să le mai grape, să mai imprăstie cele moșinoaie de pe ele, să mai lăzuească cele răchite de pe ele, să le mai gunoiască, să le mai facă câte un șanț de scurgere celor băltoase ș. a.

Cu privire la facerea fânului avem să ne însemnăm două lucruri mai de căpetenie și anume: timpul când trebuie să cosim și modul cum trebuie să uscăm fânul sau mai bine zis iarba cosită.

Ce să ține de timpul cositului, trebuie să ne însemnăm aceea recerintă, ca iarba să o cosim numai atunci, când e pe deplin crescută, căci dacă o cosim prea de timpuriu, atunci fânul scade și rămâne foarte puțin. Prin urmare să cosim numai atunci, când vedem că iarba e destul de mare, de deasă și crescută, când ierburile cari înfloreșc, își arată florile lor, iar cele spicoase încep a-și arăta sămânța lor în spice.

În grădini, pe lunci și șesuri să cosește de regulă »când iarba e în deplină floare«, cum să mai zice, ceea ce vine îndeobște prin Iunie și Iulie, iar pe dealuri și munți să cosește ceva mai târziu, cam prin August și une ori și prin Septembrie fiindcă pe acolo iarba crește mai încet și să face cu totul altă iarbă ca pe șesuri. Iarba mai trebuie cosită în deplină floare și pentru aceea, că apucând să se desvolte și coacă sămânța ei, toată materia nutritivă din fir și frunze, să contrage în aceea, pentru a-i da putere la creșterea și coacerea ei.

Dacă nu cosim iarba la timpul ei, atunci sămânța să coace, firul îmbătrânește și să scutură frunzele de pe el așa că acela rămâne în parte goală. Asemenea fân apoi de regulă nu are un preț mai mare ca paie de grâu.

Tot așa să întâmplă și dacă cosim iarba pe un timp schimbăcios sau ploios.

Apa de ploaie spală materia nutritivă și o parte a frunzelor de pe cotoarele acelor, iar o parte din acele frunze să mai scutură și cu prilejul întinsului și strânsului prea des al fânului, pe lângă aceasta să mai și înegrește și mucezește, așa că un fân plouat, de cele mai multeori e mai rău și decât paie de unor sămânături spicoase.

Cu privire la cositul fânului, economii pândesc pretutindena după un timp frumos și sănin, pentru că un năcaz mai mare ca acela nu-i trebuie economului, ca când cosește pe un timp nestatornic. În asemenea cazuri să zice și cu drept cuvânt, că: »omul îl plătește cu întinsul și uscatul«. Din contră când timpul e frumos »fânul să face mai în cinste«.

În timpul din urmă s'a putut constata în câțiva o regulă și cu privire la schimbarea timpului și anume: că un timp statornic și mai uscat urmează de regulă după lună plină, adică în al treilea pătrar al lunii. Când timpul e schimbăcios, economii nostri s'ar mai putea îndrepta deci încâtva și după acest termen.

Cositul ierbei să poate face cu coasa și cu mașina de cosit. Cu mașina de cosit însă nu să poate cosi peste tot locul, ci numai pe locurile așezate și oable dela șes, pe unde adică nu sunt moșinoaie și gropi. Cu mașina de cosit să cosesc de regulă ierburile sămânate, precum sunt: trifoiul, luțerna, mazăricea ș. a. Trifoiul și luțerna nu trebuie cosite chiar din fața pământului, deoarece în asemenea cazuri să uscă și pier multe fire, ci ceva mai pe deasupra. Cositul cu mașina să deprinde mai cu seamă în economiile cele mari, fiindcă să vine ceva mai ieftin ca cel eu mâna. În economiile cele mici însă cu mașina nu să plătește, fiindcă să vine prea scump.

Cositul cu coasa să poate face peste tot locul. Mai ușor și mai cu spor să poate face și cu aceasta pe locurile așezate și oable și dacă iarba nu e prea încurcată sau căzută. Pe asemenea locuri un cosaș harnic cu o o coasă bună poate cosi câte două cară mari de fân.

Dupăce iarba s'a cosit, să începe uscatul fânului. Mai întâiu să tind brazdela sau pologii, cari la ameză să întorc și apoi de cătră se seară să adună fânul în niște căpițe mai mici. Dacă voim să facem un fân verde frumos, atunci nu-l lăsăm ca să-l ajungă roua de loc, ci tot ce să cosește până la ameză, să întoarcă și pe seară să adună pentru a să tinde de nou în ziua următoare.

La uscatul trifoiului, lucrul merge ceva mai greu, deoarece cum sunt firele lui ceva mai groase și pline de must, să uscă ceva mai greu. De aceea el să lasă după coasă câte o zi două în brezde, apoi să întoarcă și pe unde sunt capre de lemn să întinde pe acelea, iar unde nu sunt, să uscă tot pe pământ, ca și celalalt fân. Strânsul fânului de trifoiu, trebuie să se facă totdeauna dimineața sau seara, căci de nu să scutură mai toate frunzele de pe firele lui. De altcum atât fânul de trifoiu, cât și cel de luțernă, fiindcă în stare uscată e prea cotoros, să întrebuințeze mai mult ca nutreț verde.

Dupăce fânul s'a strâns în ziua primă în modul mai sus arătat, a doua zi să întinde din nou, dupăce s'a ridicat soarele și s'a dus roua. Preste zi să întoarcă apoi de mai multeori, iar seara să strîngă de cele mai multeori gata. Când nu ar fi tocmai gata, să mai tinde puțin și în ziua următoare.

Fânul este deplin uscat atunci, când strâns în căpițe, nu să mai întoarcă, când, dacă bagi mâna în acelea cătră mijloc, o scoți plină de praf, iar dacă l faci sucituri mai mici, să poate rupe ușor. Cercarea aceasta de pe urmă izbutește la toate soiurile de fân, deoarece fânul provenit dela ierburile spicoase, cum sunt cele de pe lunci, bunăoară, chiar și atunci când e deplin uscat, nu să prea poate rupe.

Fânul deplin uscat să strîngă în niște căpițe sau furcături mai mari, de unde apoi să încarcă pe cară, să transportează la locul hotărât anume pentru el și acolo să așeze în niște clăi mai mari sau șoproane acoperite.

Ioan Georgescu.

VESELIA.

Folța glumească a »Folii Poporului«. —

Să mă ierți, părinte.

Apucase și țiganul binele drept de un picior și într'o Miercuri preacurată mânca slănină de pe soric, când iată popa Tănăsă întră plumb la el în casă!

— Cum țigane, Doamne Sfinte, tu mâncai slănină astăzi Miercuri?

— Ho părinte, să mă ierți, că gândeam că-i sfânta Vineri!...

Bărbatul bețiv.

— »Ți-ai găsit să se ducă și el odată întins la o treabă! Până n'o miroși prin păharele crășmarilor, unde să ține sătul? — soi rău și pace. Zici c'a fost bărbatu meu pe aici, jupâne?

— A fost.

— Și ce-a băut, mă rog?

— Ia a luat și el un păhar de rachiu și pe urmă și-a căutat de drum; de, ca omul, nu-ți mai face și dumneata atâta inimă rea...

— Bătă-l crucea că bețivul! Nu știu la ce capăt am s'o scot cu dânsul, — m'am urât de-așa trăit. Ia dă-mi o porție jupâne, — da vezi să fie mai tărișor. — Ptiu Doamne, că bețiv bărbat mi-ai dat!...

Mărunțișuri.

Căsătorie fericită. În o foaie, a apărut următorul anunț:

»O domnișoară tină, frumoasă, înțeleaptă vrea să facă cunoștința unui domn bătrân, urât, prost și avut. Scopul cunoștinței este: Căsătorie fericită.

Copilul de jidan din Praga.

(de I. S. Spilman).

Povestireă părintelui Sebald.

Traducere de Ioan Murășan, inv. în Coe.

(Urmare și fine).

Cei din jur priveau cu mirare mortul frumos, dar mai mare le-a fost mirarea când ridicând vălul mortal, din ranele mânilor și a

picioarelor a început a curge sânge. Atunci mulțimea plină de jale a izbucnit într'asa un plâns de care nici când în viața mea nu am văzut și auzit.

»Oh! priviți numai pe copilul sfânt!«.

»Oh! acel tată tiran, care și-a ristignit copilul propriu, astfel murmură mulțimea. Dupăce poporul s'a liniștit, fețele judecătoare au decis, că trupul să fie dus în casa părintească. Lângă mort am rămas numai eu, până când la poarta casei s'a puz o pază care, să oprească de a intra mulțimea, ce să îndesuia.

Vestea celor întâmplare a ajuns iute până la episcop, în jurul căruia s'au adunat canonicii, contele Thurn și alții dintră fruntașii orașului. Episcopul în conțălegere cu ceilalți s'au hotărât să-i facă o înmormântare strălucită acestui copil nobil, martir al creștinismului, care merită să fie descrisă.

*

Toate clopotele orașului sunau în mod sărbătorec. Episcopul cu întreg capitulul a părăsit claustrul. — Când m'am uitat pe fe-

Să ne însoțim.

Este în deobște cunoscut, că ce nu poate unul, pot face mulți la olaltă. Cântărețul nostru V. Alexandri încă de mult ne-a zis: »Unde-i unul nu-i putere, unde-s doi puterea crește«.

Popoările înaintate în ale învățării de mult au înțeles puterea însoțirilor. Deunde a și urmat, că ele au diferite însoțiri. Luând de pildă pe conlocuitorii noștri Sasi vom vedea, că ei în fie care comună au câte o însoțire de credit, sistem Raiffeisen, ori câte o tovărășie de credit și anticipațiuni. În jurul acestora apoi nesmintit câte-o societate de agricultură, cu ajutorul căreia își procură uneltele trebuincioase la lucrarea rațională a pământului. Și altele mai multe.

Foloasele, ce ei au din astfel de însoțiri, sunt mari. Odată, dacă are lipsă de bani numai umblă pela oraș să-și piardă timpul și să cadă în ghiarele cine ști cărei bănci, ci merge la banca lor în sat, care le dă împrumutul și mai eștin și mai ușor. De să întâmplă cu vr'unul de numai poate replăti, banca îl ajută sau să-și reguleze economia sau îi cumpără ea moșie, care i-o reține doar, doar, ori cât de târziu și-o rescumpără el, ori copii săi, ca astfel nici un petec de pământ să nu poată ajunge în mâni străine. A doaoară prin cumpărarea uneltelor pentru lucrarea rațională a pământului, ajung la bogăție. Căci e știut, că cu cât lucrăm mai bine pământul, cu atâta și el ne dă mai mult. Cu cât avem mai mult cu atât suntem mai bogați; cu atât trăim mai bine și cu atât ducem o viață mai ideală, singură care ne poate face să ne interesăm de treburile de obște. Din acestea vom înțelege pentruse ei și astăzi își țin moșiile la olaltă și pentru ce sunt ei bogați.

Însoțirile reprezintă puterea. Ele sunt un barometru sau măsurător al culturii unui popor. Cu cât un popor are mai multe însoțiri sau societăți, cu atâta e mai cult, și din contră cu atâta e mai rămas înapoi. Popoările formate în societăți au și mai mult drept la viață, căci fiind mai mulți la olaltă, întrun cuget, nu te poți juca ușor cu

ei, ca cu unul singur. Deunde vom înțelege pentru ce acestea popoară să bucură de mai multe favoruri înaintea legii, decât noi resleții.

Noi, Românii, în aceasta privință suntem cei mai rămași înapoi. Însoțirile sau societățile noastre le-ai putea număra pe degete. Însoțiri de credit sătești avem doar mai numai în comitatul Sibiului: prin lucrarea Reuniunii de agricultură din acest comitat; dar mai mult prin activitatea neobosită a prea vrednicului său secretar, dl Victor Tordășianu, a cărui inimă e dedicată cu totul binelui comun. Iar tovărășii de credit și anticipațiuni avem doar numai una. Pentru înființarea acestora lucră dl Osvadă din Orăștie.

Fiind însoțirile de credit, sistem Raiffeisen, de o valoare necalculabilă pentru poporul nostru dela sate, ar trebui ca oamenii noștri dela sate să se însoțiască și să întemeieze în fie care comună astfel de însoțiri. Folosul ce l-ar trage ar fi mare. Împrumuturile ce le-ar face le-ar căpăta mai eștin și fără pierdere de timp. Cruțări cât de mici și le-ar putea aduna la olaltă. Din interesele ce le dau pentru bani împrumutați și ei au parte. Să pot ajuta ca să cumpere pământ. Să nu să uite, că a cui e pământul, a aceuia e țara.

Și alte multe favoruri ar mai avea poporul. Unde mai rămâne apoi, că peste cât va timp dispune de un capital propriu, din care să poate ajuta în toate năcăzurile sale. Pe de alta parte apoi am avea un popor concentrat la olaltă, conștient, care la cel mai mic signal ne-ar sări în ajutor.

Datorința în întâia linie de a întemeia astfel de însoțiri e al preoților și învățătorilor. Acești doi factori ori în înțelegere frățiască, ori unul din ei trebuie să aibă greutatea de lipsă spre a putea începe așa ceva. Celalalt, firește, e dator să nu l strice. Dar nu numai acești doi factori, ci și alții intelectuali sunt detori a lucra în aceasta direcție. Iar datorința supremă o au băncile noastre mari. Ele ar trebui să înființeze și sprijinească astfel de însoțiri firește unde nu operează ele. Ba bine le-ar sta, când ar înființa o centrală pentru Inso-

țirile de credit sătești, acestea le-ar fi un fel de mâni cu ajutorul cărora și-ar putea concentra, când doresc, poporul în jurul lor. Ce bine le-ar prinde, când și-ar putea trimite, acolo unde trebuie, oameni, cari să le apere și pe ele și pe popor! Ca nu cumva puhoiul să se năpustiască și asupra lor.

Iar în general zicând: Dacă voim să ne ținem și înmulțim pământul frământat cu sângele strămoșilor noștri, trebuie să ne însoțim.

E. Câmpăan.
inv.

O tovărășie agricolă.

Am vestit, că nu de mult s'a întemeiat în Gherla o tovărășie agricolă pe acții, cu numele »Sămănătorul«. Direcțiunea acestei tovărășii face cunoscut cercul de lucrare al tovărășiei, prin un comunicat, pe care îl dăm aci, atrăgând asupra vredniciei și folositoarei tovărășii luarea aminte a cotitorilor foaiei noastre.

Comunicatul este următorul:

Convinși, că numai cu puteri unite putem ajunge rezultate satisfăcătoare pe terenul economiei rurale, frunțașii din Gherla și jur la 25 Martie crt. au înființat o »Tovărășie Agricolă pe Acțiuni« punând basă unei folositoare instituțiuni românești spre binele și prosperarea poporului nostru.

Indemnul înființării acestei tovărășii nu sau făcut din poftă de câștig pentru cei ce sunt încredințați cu conducerea, ci cu scopul de a sta întru ajutor și a scăpa poporul nostru dela sate de liftele străine de neamul nostru, ce încontinuu cutreeră satele locuite de Români.

Ținta noastră adevărată este, că prin tovărășia »Sămănătorul« să acuirăm instrumente și mașini agricole pe sama membrilor și pe sama oricărui care s'ar adresa la noi; să cumpărăm sămânțe și alte materiale pentru producție, precum altoi de pomi și de vie etc., să ținem pelegeri și discuții publice în chestii ce ating economia rurală.

»Tovărășia« noastră încă dela constituire și a început activitatea, s'au pus în legătură de afaceri cu celea mai renumite fabrici din țară și străinătate și astăzi spre bucuria noastră suntem în

reastră am văzut apropiindu-să de casa bogatului Abele o mulțime nemărginită. Înainte mergeau băieții de școală și fetițele îmbrăcate în alb, apoi școalele mai superioare, gimnaziile etc., — toți înșirați sub steagurile lor pompoase. — După ei veneau în șir lung preoții rugându-să și cântând. Intre ei era și ordul nostru. Nici chiar bătrânul părinte Chilian, care era orb, nu a rămas, ci venea și el sprijinit dea-dreapta și dea-stânga de doi călugări mai tineri.

În mijlocul cortejului pășea însuși episcopul cu o suită strălucită și încungiurat de canonicii săi. Îndărăptul episcopului 8 nobili duceau sicriul tras în barșon, împodobit cu flori, care a fost destinat de pat vecinic micului Abele. Când conductul a ajuns înaintea casei, înainte de toate un preot stropi cu apă sfințită vetrele locuințelor, cari până acuma au fost locuite de jidani necurați. Apoi a intrat în casă episcopul, Thurn și întreagă suita.

Dupăce episcopul văzu pe corpul copilului urmele sângeroase ale cuielor, să plecă

adânc, își îndoi genunchii și cu sfială sărută ranele cuielor — semnele sfinte. — Acest exemplu l'au urmat și ceilalți membri ai suitei — fără excepțiune.

În acest loc trebuie să amintesc și o altă minune. Când medicul de casă al Exelenței Sale văzu frăgezimea membrilor martirului tinăr, a rugat pe episcop ca pentru manifestarea mai puternică a minunei d-zăești să-i conceadă a tăia o vână din corpul mort. Exelența Sa numai decât i-a și conces.

Când medicul cu cuțitul a sgăriat o vână din mâna băiatului a început a curge sânge cald din ea. Toți să sileau a-și mula batistele în sângele bălbăitor, ca astfel să păstreze ceva suvenire dela copilul cu inimă bravă. Și eu am avut norocirea de a ajunge să-mi moiu batista în sângele scump. Episcopul a întrebat dacă are voe oarecareva dintră călugări a adresa câteva cuvinte poporului de față despre suferințele micului martir? Atunci m'am oferit eu. Timp de o oră am vorbit poporului adunat. Nu a fost greu lucru să vorbesc despre micul martir, pe care l-am iubit așa de

mult. D-zău ma inspirat cum să vorbesc la inima poporului și într'adevăr vorbirea mea a stors o mulțime de lacrimi din ochii ascultătorilor.

Dupăce am terminat vorbirea, un conduct strălucit la sunetul clăpotelor a dus corpul fiului brav în casa sfatului din orașul vechiu. Acolo l-au așezat pe o masă de fer bătută cu aur și argint și acoperită cu mătasă. Aceasta s'a făcut pentruca întreg orașul să vază pe micul martir și să se convingă despre celea 4 răni sfinte ale lui.

Patru săptămâni a zăcut tinărul Abele Abel pe catafalc. În timpul acesta veneau din celea mai mari depărtări să-l vadă, pentrucă vestea minunei a străbătut nu numai în Bohemia, ci în întreg imperiul.

Nu numai clasa bogaților, chiar și nobilii și femeile lor au venit, ca prin religiositatea lor să dea exemplu bun poporului de jos. Cu ochii proprii am văzut oficeri, care-și așezau cănăcii dela sabie și domnișoare, cari și atingeau pantlicele lor de catafalcul martirului.

acea poziție încât putem lîfera ori ce ni s'ar cere cu celea mai reduse prețuri și sub celea mai favorabile condițiuni de plată.

De aceea, apelăm la ori care Român iubitor de poporul nostru dela sate, că de aicea încolo ori-ce v'ar veni înainte pentru poporul nostru precum: procurarea de pluguri, coasă din Germania cari le dăm pe garanță, mașini de treerat cu mâna și cu cai, precum și mașini de treerat cu vapor etc. pe cari toate le avem în depozitele noastre spre vederea publicului — să binevoiască a să adresa la noi cu toată încrederea — dând ori cui celea mai bune deslușiri.

La afaceri mai mari — spre înlesnirea poporului nostru, conducătorul »Tovărășii« la avisul D.-Voastră numai decât va veni la fața locului și va încheia ori ce fel de afacere definitivă în numele tovărășii noastre.

Direcțiunea noastră în ultima sa ședință a decis, că »Tovărășia« noastră să procure pe sama celor ce să vor adresa la noi numai mașini și alți articli de economie de prima calitate, ca prin acea să-și câștige încrederea publicului mare și pentru cari ori când să poată primi garanța cuvenită.

În fine mulțămîndu Vă înainte pentru spriginul D.-Voastră ce veți binevoi a ni l da pentru prosperarea »Tovărășii« noastre — Vă asigurăm din parte-ne, că vom lucra din toate puterile spre binele și înaintarea poporului nostru.

Direcțiunea »Sămănătorului«
Tovărășia Agricolă.

Monografiile comunelor.

Concurs cu premii.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu« și a luat de scop, ca prin împărțirea de premii în bani să dea indemn și ajutor acelora din cărturarii noștri, cari s'ar hotări să facă descrierea amănunțită (monografia) a comunelor din comitatul Sibiiu.

Fiecare lucrare are să cuprindă descrierea (monografia) unei singure comune, putând de altfel incurge despre o singură comună și mai multe lucrări.

Lucrările incuse să vor examina de un juriu literar, la propunerea că-

Dupăce s'au plinit 4 săptămâni cu toate că venea încă popor să vadă pe martirul, episcopul a demădat, ca cadavrul micuțului pe care D-zău l-a păstrat neschimbat, trăbue depus spre odichna de veci. Astfel cadavrul micuțului Abele l-am slobozit în pământ într'un sicriu frumos. Cu ocaziunea înmormântării am eternizat înc'odată înaintea poporului fața măreață a iubitului martir și scurt am atins și familia din care să trăgea.

În ce privește familia nenorocită . . . . Mama lui Abele și cu servitoarea, cari nici decum nu au fost cauza morții copilului, dupăce au mărturisit toate au fost lăsate libere. Ele însă au intrat în claustrul Sta Magdalena, s'au botezat și astfel au intrat în sinul bisericii catolice.

Altcum însă s'a întâmplat lucrul cu bătrânul Abele. Dupăce a văzut că i-sa descoperit crima, a căzut în desperare, trâmura ca și când ar fi fost cuprins de spiritul necurat. Într'aceasta stare sufletească a murit o moarte

ruia, comitetul Reuniunii agricole va conferi deocamdată următoarele 3 premii și anume:

Lucrarea, care va fi aflată de cea mai bună, sa va premia cu 90 cor.

Lucrarea declarată ca a doua de bună, să va premia cu 60 cor.

Lucrarea declarată ca a treia de bună, să va premia cu 50 cor.

Încurgând mai multe lucrări vrednice de premiat, acele să vor considera la concursul ce-l vom publica în 1908.

Monografiile au să cuprindă între altele cam următoarele:

Istoricul comunei încât să pot afla date dela întemeiere și până astăzi. Numărul locuitorilor după gen, naționalitatea și religia lor. Câți știu ceti și scrie. Starea morală și materială a locuitorilor în trecut și prezent. Starea sanitară, traiul, ocupațiunea (Câți au absolvat școli mai înalte, anume cine și ce ocupație are; câți sunt aplicați la meserii, la negoț sau la alte întreprinderi?) Îmbrăcămintea etc. a locuitorilor. Obiceiurile și datinile. Credințele deșarte. Jocul, cântecele, chiuiturile, bocetele, poveștile, glumele etc. Limba vorbită cu toate particularitățile ei etc. Descrierea stradelor, a caselor și a celorlalte zidiri, materialul din care sunt alcătuite, cu câte încăperi și cam câți oameni locuiesc în una.

Descrierea edificiului școlar, anul zidirii lui, numărul încăperilor, al învățătorilor și al elevilor, mijloacele din cari să susține și eventualele izvoare, din care s'ar putea susține și pentru viitor școala. Câți învățători au funcționat la școală și cum să numesc ei?

Descrierea edificiului bisericeii, cu anul zidirei, cu numele celor cari au adus jertfe mai mari la edificare; câte persoane încap în biserică. Dacă în biserică să găsească lucruri vechi de interes arhitectonic, de sculptură, pictură, literatură, etc. Mijloacele bănești ale bisericii, fondul propriu și celelalte eventuale fonduri și fundatiuni. Cercetarea bisericii. Numele preoților cari s'au perondat etc.

Descrierea progăzii (cintirimului) cu crucile, stâlpii, cu pomii și cu celelalte podoabe închinare de poporațiune în amintirea iubiților răposați.

asemenea lui Iuda iscaroteanul, căci într'o dimineață l'au aflat mort spânzurat de grătele fereștii dela închisoare.

Rabinul a mărturisit toate și judecătoria l-a condamnat la moarte prin torturi, conform cărei judecătoria l-au scos în piață și l-au trânt pe roată.

Timp de 3 zile a fost pe roată întră chinurile celea mai înfiorătoare.

În ziua a treia m'am apropiat de roată. Bietului păcătos i-a părut rău de celea ce a făcut și într'un ton pătrunzător m'a rugat să-l împărtășesc și pe el cu stul botez. — Îndată l-am botezat. Atunci omul mântuit și-a întors capul în dreapta și perzându-și simțirile și-a dat sufletul în mâinile Creatorului.

Astfel sa sfârșit istoria copilului de jidan din Praga și a familiei sale. — Datele sigure ale acestei istorii să pot afla în epistola unui englez, care a trăit pe atunci în Praga. Aceasta epistolă să păstrează și azi în biblioteca Stony-hurst din Londra.

Descrierea casei parohiale, a casei comunale și a altor zidiri publice.

Descrierea grădinilor, mărimea și felul de cultură al lor. Să se pună pond deosebit pe cultura poamelor și a soiurilor de poame; descrierea școalei de pomi etc.

Să se descrie hotarul comunei preste tot cu mărimea lui de odinioară și de acum; apoi să se facă descrierea agrilor, livezilor (fânațe) viilor, pășunilor pădurilor și a pământului nepoductiv. Uneltele întrebuițate la lucrarea pământului, odinioară și acum, plantele ce să cultivă și plantele a căror cultură nu este cunoscută, dar ar fi potrivite a să cultiva. Cât e roada aproximativă anuală, câtă să întrebuițează de locuitori și să pune în vânzare.

Descrierea vitelor și a altor animale. Soiul, prețul și numărul lor. Aici să se arete anume ce s'a făcut pentru îmbunătățirea rasei și ce ar fi de făcut și cu ce mijloace pentru viitor.

Descrierea așzămintelor din comună, cum și a tot ce de interes este.

Ca îndreptar la descrierea monografiilor recomandăm monografia comunei Orlat de R. Simu, a comunei Gurarâului de I. Muntean și a comunei Răhău de N. Cărpinișan.

Lucrările adresate »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu« să se trimită până la 1 Octomvrie n. 1907. Ele să se însoțească de un plic (cuvertă) închis, cuprinzând un bilet cu numele autorului, iar pe plic să se scrie titlul lucrării.

Reuniunea să va îngriji, ca lucrările aflate bune și premiate să fie tipărite. Sibiiu, 27 Maiu 1907.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu«

Pant. Lucașu,
prezident.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Voila.

În scopul zidirei unei biserici nouă, unui nou Sion românesc, în parochia gr.-or. Voila, comit. Făgărașului, în care să se preamărească în vecii vecilor preabunul și atotputernicul D-zău, Ocrotitorul neamului nostru, în dulcea noastră limbă strămoșească, au sosit două liste de colecte: 1. una dela frații noștri depărtați în America nordică, colectați prin Zevedeu Borzea din Voila, încă în a. 1905 și 2. una dela frații noștri din America sudică, aflători în diferite localități, colectați prin Ioan Jaru, tot din Voila, cu concursul d-lui And. Comșia, corespondentul român al firmei F. Misler din Buenos-Aires.

1. Lista contribuenților din America nordică: Zevedeu Borzea, 8 dol. Nicolae Popa, 8 dol. Danil Aron, 2 dol. George S. Gabor, Dobrin S. Dobrin și Danil Ios. Gabor, câte 3 dol. Iosif I. Streza 5 dol. George Moian 5 dol. George I. Dobrin, 1 dol. George Z. Gabor 2 dol. Ioan Streza 2 dol. Danil Itu 5 dol. Ioan A. Gabor 5 dol. George T. Gabor 8 dol. Nicolae Moldovan 1 dol. George Șerban 3 dol. Ioan Gabor 3 dol. Ludovica I. Gabor, Dobrin Dobrin și George N. Gabor, câte 2 dol. Iosif Dobrin 1 dol. Andreiu Ramba 1 dol. Iosif Șerban, 5 dol. George Șerban 1 dol. și Ioan Oprea 2 dol. toți din Voila. Dionise Grapa și Dumitru Borzea, din Vist.-inf. 2 dol. Emil Dimboiu, Răușor 5 dol. Ioan Popa, Voila

2 dol. George Dragoș, Teodor Opreș, Alexandru Opreș, Ioan Dragoș și Toma Opreș, câte 25 cenți. Ioan N. Streza 50 c. Chirilă Crețu și Szonj Boza, toți din Dridif. Iosif Dragoș, Voivod.-mari. George Rohat, Vaida-rece. George Bica, Voivod.-mari. Ioan Dancu, Lisa. Moise Receanu, Romulus Boieriu și Nicolae Lungociu, din Vaida-rece. Mihaiu Mareș, Iași. Galaction Lupu, Iași, George Micu, Sevestreni. Samuil Micu, Sevestreni. Ana Nic. Ludu, Beclean, Demian Poenariu, Breaza. Vasile Șofariu, Viștea-inf. Ioan V. Fogoroș, Drăguș și Spiridon Hnplea, Drăguș, fiecare câte 25 c. Alexe Grama, Pantilimon Grama și Nicolae Dobrin, toți din Sâmb. sup. câte 1 dol. Iosif Opreș, Dridif 25 c. (Va urma.)

NOUȚĂȚI.

Direcțiunea fundațiunii „Alexandru St. Șuluțiu” este convocată din partea Capitlului metropolitan din Blaj pe Sâmbătă în 22 Iunie st. n. 1907. Programul ședinței este următorul: 1. Sâmbătă la 7 oare dimineața parastas solemn pentru fericitul metropolit fondator de pie memorie Alexandru St. Șuluțiu, în biserică parohială din Blaj. 2. Ședința directorului să va deschide la 9 ore a. m. în sala Arhiepiscopilor, prin președintele directorului I. P. S. Domn metropolit. 3. Să constate numărul membrilor și să constituie ședința. 4. Dl Dr. Augustin Bunea, administratorul fundațiunii, raportează despre fazele și starea actuală a fundațiunii, despre casa fundațională din Blaj și bunurile din Spring, Cemade, Vidraseu și Someș Odorheiu, precum și despre rămasul Florian Micheșiu. 5. Să prezintă bugetul pe anul 1908. 6. Dl Dr. Iuliu Maniu, avocatul arhiepiscopesc, își va face referada sa despre cauzele juridice și procesele relative la fundațiunea „Șuluțiana”. 7. Comisiunea pregătitoare de 3: (d. n. Simeon Pop Mateiu, Iuliu Bardosy și George Pop) raportează despre reviziunea rațiocinilor de pe anul 1906 și despre scontrarea casei fundaționale. 8. Eventuale propuneri.

Membrii directoriului pe lângă membrii capitlului, de prezent sunt d. n. Iosif Pop, jude de curie, v. prezident, Ioan Mezei și Alex. Onaciu, juzi de curie, Ioan Nestor și Vasile Hosau, juzi de tablă, Iosif St. Șuluțiu, jude de trib. George Pop, dir. de finanțe (Zombor), Iuliu Bardosy, inspect. reg. școl. Dr. Aurel Murășan, propriet. „Gazetei Trans.”, Vasile Ranta Butiscescu, jude de trib. în p. Dr. Alex. Pop medic cons. (Blaj), Vas. Pop Hârșan, adv. și Petru Pop, jude de trib. i. p.

Răgușală și câtar. La răgușală și aprindere ușoară de gât prestă cele mai bune servicii veritabilul borax-imperial al lui Mack în apa de gargarizat. La câtar de nas să recomandă a trage pe nas câteva minute borax-imperial al lui Mack călduță și îndată va urma o ușurare plăcută și încetare a catarului.

O întrebare. Din o comună din mărșinime ni să cere a publica următoarea întrebare:

On. public cetitor este rugat ași da părerea dacă e corect a ținea în școala poporală copii dela 7—8 ani a. m. dela 7 ore dim. și până la 11 sau 11 și 1/2, iar p. m. dela orele 2 până la 5 sau 5 1/2, în continuă ocupațiune?

In memoria regr. Florian Porcius. Academia română a hotărât să ridice cu cheltuiala sa un monument la mormântul regretatului său membru Florian Porcius, în cimiterul din Rodna-veche.

Ca la noi la nime. Banca noastră „Albina” din Sibiu cu prilejul iubileului său a dăruit suma de 40,000 cor. pentru înființarea unui internat de băieți români în Sibiu, iar comitetul Asociațiunii voia să deschidă o colecție pentru a întregi suma de lipsă înființării acestui internat. Cerându-se însă învoierea cuvenită

Ministerului ungar de Interne, acesta s'a grăbit să respingă cererea de a să strânge bani, zicând, că numai pentru scopuri umanitare poate da voie de-a să colecta bani! D'apoi un internat nu e scop umanitar. ?

Trăsnete. In comuna Sălsig din Sălagiu, trecând preste sat o furtună mare în 20 Maiu c. trăznetul s'a descărcat în grajdul parohiei, care a luat foc și a ars, având mare paguba atât parohia, cât și parochul, Andreiu Centea.

In Coșeiu (Sălagiu) a ars biserică gr.-căt. rom. în 27 Maiu c. lovită de trăznet. Biserica a fost de peatră, mare și frumoasă.

Vinderea unei păduri. Episcopia rom. gr.-căt. din Oradea-mare, care are păduri în exteriune de 150,000 jugăre, vinde în 21 Iunie la licitație publică o pădure mare, de 15,200 jugăre și în preț de 2,570.000 coroane. Exploatarea acestei păduri să va face în curs de 40 ani. Prin această exploatare va fi ușurată încâtva și soarta Românilor săraci, fără pășune și fără lucru din acele părți.

Un monstru. In Herești (România) o femeie a născut o fetiță monstru, cu un cap, dar cu 4 mâni și 4 picioare, iar capul avea 4 urechi și 3 ochi. Minunea de fată a murit la câteva ore după naștere.

Mii de vipere. In orașelul Liubinia, din Hertegovina locuitorii au omorât în primăvara aceasta 14 mii de șerpi veninoși vipere, pentru cari au primit dela stat remunerație 7 mii cor.

Al lor să fie. Cetim în „Lupta”: Grigorie Cogerean, de naștere din Sân-Miclăușul-sărbesc, învățător la școala de stat din Medves, cu îngăduință ministerială și-a schimbat numele cinstit în Ember.

Ember Gergely! — Al lor să fie..

Din Cistelu (l. Uioara) ni-să scrie, că pe acolo băntuie în măsură mare boala de porci; în Cistelu au perit la 50 de porci. Zilele aceste au fost pe acolo ploii mari, cu viitor și grindine. E lipsă mare de pășune și cucuruzele sunt rare; poate o vreme priincioasă să mai tocmească bucatele.

Examenale teologilor și pedagogilor dela seminarul „Andreian” din Sibiu să țin în zilele din 10—20 Iunie c. Incheierea festivă a anului școlar să face în 22 Iunie c.

„Transsylvania.” Din Ostrovul-mare, să scrie, că din zidirile căzute jertfă focului din sărbătorile Paștilor, când au ars 93 de case și a ars și școala și casa parohială gr.-căt. numai 37 case au fost asigurate la „Transsylvania” din Sibiu, care prin esmisul său dl Iuliu Herbay, a și licvidat celor păgubiți 24 mii cor. Iată o instituțiune, care să recomandă mai bine ca prin ori ce reclamă, prin faptele sale umanitare și cinstite.

Banecote false. „Rev. Econ.” scrie: In mai multe părți ale țării s'au descoperit iarăș banecote false de cor. 50, cari au față de banecotele bune următoarele semne distinctive: coloarea fundamentală a banecotei este mai puțin violetă, la figuri coloarea vântă este mult mai închisă, liniile subțiri mult mai dure, decât la banecotele bune, îndeosebi sunt spălăcite capetele de femei. Coloarea albastră deschisă, care împrejmuiește numărul 50 de coloare albă, aflător în partea de jos a câmpului de mijloc, lipsește cu totul. Cifrele și cuvintele 77917 szám și Serie 1701 sunt de coloare cărămizie, în loc de coloarea chinovarului (Zinnober) roșu și cifrele sunt mai mari, decât la banecotele veritabile. Ținute spre lumină falzificatele nu au coloarea palidă a banecotelor veritabile, ci coloare albă.

Afară de falzificatele amintite mai circulă și banecote false de cor. 20. Coloarea fundamentală a acestora nu este verde, ci constă din linii sure-negrii, tiparul de colorii roșii este mai palid decât la banecotele bune. Umbritura palidă a figurilor este de coloare albă și punc-

tele negre, ce să pot observa pe umbritură cu lupa (sticla măritoare), lipsesc de pe falzificate. Numărul este 58688. Seria 2594.

Am murit! Joi, în 30 Maiu c. pe corzo (ulița) de pe malul Dunării, în Bpesta un domn bătrân s'a culcat jos și stătea nemișcat. Întrebat de polițist, a zis: Am murit! S'a constatat, că bătrânul era nebun. A fost dus în casa de nebuni.

La fondul „Masa învățăcelor meseriași” înființat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, s'au făcut următoarele daruri: măiestrul croitor Ioan Petrașcu din privilegiul deschiderii noului său etabliment în strada Cisnădiei nr. 34, 2 cor. 50 bani, Ioan Păpară, sodal cismar, Ioan Cunțanu (Reciu), învățecel cismar, Ilariu Ciunganu (Gârbova-de-jos), Petru Suciu (Ilia-Murășană), Florian Băla (Ighiel), Sebastian Negru (Câmpuri-Surduc), toți învățecelii lăcătuși. Man Băncilă (Rășinari), Valeriu Popp (Somcuta-mare) Vasile Crișan, inv. pantofar (Feldioara-săs.) Nicolae Dragomir (Șurmică), inv. masar, Nic. Gligor (Ampoia), inv. rotar, fiecare câte 1 cor., Vic. Tordășianu, prezident 20 bani.

Congresul anarhiștilor. In Amsterdam să va ținea în vara aceasta, din 26—31 Aug. un congres al anarhiștilor, la care vor lua parte anarhiști din toate țările.

Cultura hemelului în Ardeal a devenit tot mai înfloritoare în anii din urmă, cu deosebire în jurul Sighișoarei. Mulți cumpărători din streinătate cercetează târgurile de hemeiu din Sighișoara. Acum ministrul Darányi, ea să ajute și prăsitorii mai mici de hemeiu a dat însoțirii cultivătorilor de hemeiu din Sighișoara un împrumut de 10 mii cor. ca să poată da împrumuturi pe hemeiul din magazine, până să vor urca prețurile.

Însoțire sătească Raiffeisen s'a întemeiat de curând în comuna Agârbiciu (lângă Copșa-mică com. Târnava) la stăruința învățătorului Elie Câmpean de acolo și cu concursul secretarului „Reuniunii române agricole sibiene”, dl Vic. Tordășianu. La însoțire sunt înscriși deocamdată 30 frunțași, dar credem, că în scurt timp să vor înscrie toți proprietarii români din Agârbiciu. Acum statutele au fost aprobate de tribunalul reg. din Elisabetopol și firma s'a înregistrat. Însoțirea își va începe în curând lucrarea binefăcătoare, menită a ridica nivelul moral și material al societăților.

Din acest prilej atragem luarea aminte a Românilor din Agârbiciu și preste tot a cetitorilor nostri asupra articolului din nrul de azi, cu titlul „Să ne însoțim” și scris de vrednicul învățător Elie Câmpean.

Mandatul dep. slovac Ivanka din cercul Bazin a fost atacat prin protest. Comisiunea dietei a discutat Joi săptămâna trecută acuzele aduse împotriva mandatului, cari sunt cele obicnuite: agitație naționalistă. Comisia va continua pertractarea la 20 Iunie c.

De pela băișaguri. Zilele trecute vre-o 800 de băieși din Ostrau (Moravia) s'au pus în grevă. Ei cer plată mai mare. Greva să lățește pela băile din jur.

Cartea engleză: Românul american, atât de trebuincioasă celor ce sunt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazăr. Prețul 1 cor., și 10 bani porto, se poate procura la administrațiunea „Foil Poporului”.

Teatru românesc. Vrednicul nostru artist teatral, Zaharie Bârseanu va face în vara aceasta un nou turneu (călătorie) de teatru în părțile locuite de Români ale Ungariei. Cum știm, dl Zah. Bârseanu a fost în timpul din urmă în Italia, în trupa marelui artist Novelli, unde a făcut școală bună. Turneul de acum este al treilea ce-l face pela noi dl Bârseanu. El va începe cu reprezentațiile la Sân-Petru în Făgăraș, apoi va juca teatru în următoarele locuri: Săliște, Orăștie, Hunedoara, Hațeg, Brad, Abrud, Oravița, Bozovici, Lipova, Blaj, Sibiu, Brașov. Va merge și în alte locuri, dacă va fi chemat. Dl Bârseanu cu trupa sa va juca piețe nouă, în parte traduse din italienește. Din Ardeal dl Bârseanu va trece în Bacovina.

Atragerea luarea aminte a cetitorilor nostri asupra turneului de teatru al d-lui Bârseanu.

Pentru biserica din Hosman. Tânărul Iosif Țărean, fiu al acestei biserici a binevoit a ne trimite suma de 132 cor. colectată dela următorii Români transilvăneni duși în America:

Iosif Țărean Teodor Rotar, Iosif Preda, Ioan Maier, Ioan Târnoavean, Nicolae Târnoavean, Toma Morariu, Ioan Pinciu, Ioan Hampu și George Comiza, toți din Hosman câte 10 cor. Ioan Dinu, Maria Sârbu, Ioan Rădoiu și Iosif Bia din Hosman câte 5 cor. Moisă Vălean, Ioan Popa și Nicolae Popa, toți din Apoldul mic, câte 50 bani, Ioan Maier, Nucet 1 cor. 25 b. George Gavrilă, Porumbacul-inf. 50 b. Vasile Pinciu, Brad 1 cor. 25 b. Vasilie Pinciu, Brad 50 b. Lazar Negru, George Crăciun, Ioan Dămian, câte 50 b. și Ioan Tera 1 cor., toți din Glâmbocca, Apolzan Roman, Lupeni 50 b. Ioan Manu, Hărănglav 75 b. Anica Manu, Hărănglav 50 b. Mărginea Vasilie, Cristian 1 cor. 25 b. Ioan Cosma, Lăslău 50 b. Ioan Lupu și Toma Stef din Săcădate câte 50 b.

Curatoratul bis. primind suma aceasta mulțamește harnicilor frați depărtați de vetrele lor, cari și de preste Ocean își aduc aminte de lipsele celor rămași acasă și le dorește ca Dumnezeu să-le răsplătească însutit întorcându-i sănătoși acasă. Hosman în 1 Iunie 1907.
— I. Pampu, învățător.

Gimnaziul cu 8 clase să deschidă anul viitor în Turda. Ministrul de culte a încheiat în privința aceasta contractul cu orașul și comitatul Turda-Aries. Comitatul dă 200 mii cor. orașul 100 mii, loc pentru gimnastică și câte 2000 cor. pe an pentru susținerea gimnaziului.

Marile manevre din Ardeal, ale corpului XII. de armată să vor ținea în vara aceasta între Ocna-Sibiului, Blaj și Dicio S. Mărtin. Manevrelor încep pela sfârșitul lui Iunie și să gată în 8 Sept. c.

Dela Asociațiune. Secțiunea istorică a »Asociațiunii« a ținut Joi săptămâna trecută o ședință sub prezidenția dlui I. S. Șuluțu, fiind de față membrii T. V. Păcățian, Nicolau Togan, Dr. Ioan Lupaș, Silvestru Moldovan și Victor Păcală. S'a decis scoaterea în broșură a dicționarului comunelor din țară, locuite de Români, cu numirile lor românești, ungurești și nemțești, în ordine alfabetică, cu numărul locuitorilor etc. Cu executarea au fost încredințați membrii: Silvestru Moldovan, Nicolau Togan și Victor Păcală. Dl Silvestru Moldovan a făcut apoi comunicare despre cea mai veche geografie universală, tipărită în românește la Buda în 2 vol. în anul 1814—1815, iar dl Dr. Ioan Lupaș a prezentat mai multe documente însemnate, copiate din biblioteca Bruckenthal.

O pățanie șoadă. »Lupta« din Budapesta povestește următoarea întâmplare, petrecută săptămâna trecută: Alaltăseară să în-

torceau din America 6 Români: 3 bărbați și trei femei. La gara de Ost de aici din Budapesta și-au scos bilete de tren până acasă. Când să plătească biletele, casierul dela tren observă că bancnotele de 20 cor. au o culoare foarte palidă și că ele sunt false. Luându-i la întrebări, oamenii au mărturisit că n'au altfel de bani, decât tot de culoarea aceea. Cassierul atunci i-a trimis, cu un detectiv la poliție, unde au mărturisit că banii îi au din Hamburg dela zărafii cărora li-au dat dolari din America. După o oarecare cercetare s'a constatat că bancnotele nu-s false, numai că aerul de mare din Hamburg a făcut minunea de a șters vioiciunea culorii roșii, așa încât ai putea crede că ai de a face cu bani falși. Pentru a încunșura alte neplăceri, cei șase Români au primit dela »Banca austro-ungară« alte bancnote în locul celor spalăcite.

Dl George Boeriu, originar din Făgăraș și actual proprietar în Ploești și dl Ioan de Preda, avocat și fiscal consist. în Sibiu, s'au înscris între membrii fondatori ai »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« cu taxa de câte 100 cor.

Măr încărcat de mere și înflorit a doua oară. Din Nocrichiu ne scrie dl inv. Ilie Bunea următoarele: Astăzi în Dumineca Samarincei (20 Maiu st. v.) privind înaintea ferestrei la un măr de iarnă, ce e plin de mere am observat vro câteva mlădițe din anul acesta cari aveau în vârful lor câte 2 și 3 flori. Nimenea nu-și poate da seama ce va însemna această raritate. Am mai observat și eu flori la pomi, înfloriți a doua oară cătră sfârșitul verei, dar în luna lui Maiu mlădițe înflorite și din anul acesta, nu îmi aduc aminte să fi cetit undeva. Eu mă gândesc că poate să vestească un an mănos.

La fondul Victor și Eugenia Tor-dășianu pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit: Demetriu Foale, conducătorul lăptăriei din Săliște, din privilegiul logodnei sale cu d-șoara Stana D. Rodean (Săliște) 1 cor., Romul Gomboș, paroch (Sălciva-inf.) 50 bani. Iovian Murășanu, protopresbiter (Turda), Nic. Borzea, protopresb. (Făgăraș), Romul Furduiu (Câmpeni), Vasile Domșa (Orăștie), protopresbiteri, Dr. Ioan Fărcaș, avocat (Deeș), Petru Opincariu, propr. (Sebeșul săs.) fiecare câte 1 cor., Ludovic Bányai, măcelar întru vecnică pomenire a răposatului său tată George Bányai 2 cor.; Victor și Maria Muncuș (Cricău) 1 cor., Zenovie Popovici, paroch (Satulung) soția sa Maria n. Comșa și fiica lor Virginia 3 cor., Vasile Dămian, prot. și dep. dietal (Brad) și Ioan Manta, paroch (Gurarăului), Axente Banciu, prof. (Brașov) câte 1 cor.

În cercul Cohalmului alegătorii întruniți zilele aceste, au candidat de deputat dietal pe V. A. Eitel, în locul repozatului fost deputat Pildner.

Adunarea micilor industriași. Micii industriași din Budapesta cari au trimis deputația la Kossuth, — deputație, care i-a spus adevăruri crude ministrului, cum scriem în alt loc al foaiei — au ținut o adunare, în care au declarat de întemeiată »Insoțirea micilor industriași«, au votat statutele și au ales de prezident pe Ign. Lipschitz. Lipschitz a făcut raport despre primirea deputației de cătră ministru, a arătat, că ei s'au purtat omeneste, dar Kossuth le-a zis, că mințesc și s'a depărtat. Adunarea a izbucnit în strigăte la adresa ministrului: Ticăloșie, infamie! Măiestrul Korza a arătat, că pe când ministrul a dat abia 360 mii cor. micilor industriași, întreprinzătorii și marii proprietari au căpătat ca ajutor 2½ milioane de cor. Să ne organizăm, a zis el, — căci atunci nu vom avea lipsă de ajutorul guvernului. — Și drept are!

Demonstrație de vințelari. În orașul Nimes (Francia) s'au adunat din toate părțile la 200 mii de vințelari, cari au protestat împotriva falzificatorilor de vinuri. S'au ținut mai multe vorbiri; un orator a vorbit de mizeria din părțile de meazăzi ale Franciei.

Ne mai pomenit. Un caz ne mai pomenit s'a petrecut în Craifalău (comit. Târnavei-mici). Nește credincioși români au ridicat o cruce afară din sat, lângă drum. La 19 Maiu crucea a fost sfințită. La 2 zile după sfințire ungurii reformați din comună ziua la ameazi au scos crucea și au adus-o în sat, răzimând-o de poarta unui român. Despre aceasta întâmplare s'a făcut arătare și ungurii voinicoși vor fi pedepsiți.

Un meseriaș harnic, Iancu G. Coliban, cel dintâiu măiestru măsar român în Brașov, își serbează în acest an iubileul de 40 ani de când lucrează neîntrecut în meseria sa de măsurit, apoi își serbează iubileul de 25 ani, ca măiestru de sine stătător, cât și iubileul de 25 ani al căsătoriei sale. Deși meseriaș, d-sa a știut să-și crească cinstit fii săi.

Lupul vara. În pădurea de lângă Cașolț lupii au slăbiat și mâncat în 29 Maiu c. un vițel, care s'a rătăcit din ciurdă. De urma lupilor nu s'a dat.

Monumentul fostei împărătese și reginei noastre, Elisabeta ridicat în Viena, a fost desvălțit Marți, cu mari serbări. Dintre ministri unguri a fost de față Wekerle.

Caz de moarte. În 30 Maiu a. c. a răposat în parochia St. Margita în vârstă de 77 ani cantorul Micheș Todor. Răposatul în decurs de 51 de ani a purtat oficiul cantoral cu un zel și sârguință rară.

Cine vrea să fie frumoasă? Sunt puține dame în țară, cărora să nu le fie cunoscută renumita alifie de obraz a farmacistului din Arad Clemens de Földes. Între toate mijloacele cosmetice Margit-Crème a lui Földes să bucură de cea mai mare căutare, fiind aceasta total nestrucăcioasă, în câteva zile depărtează toate necurățeniile pielii, pistruii, bubițele, mitesseii, petele de ficat, crețele etc. și schimbă ca prin farmec fața în netedă, vioaie, fină și tinerească. Acest mijloc e potrivit nu numai pentru înfrumusețarea pielii obrazului, ci și pentru înalbirea grumazului, a umerilor și a mânilor. Prețul unui flacon mare cor. 2 a unui mic 1 cor. Efectul Margit-Crème îl potențează să punit Margit. Toate acele dame, cari folosesc pudră, laudă pudra-Margit în deosebi, ea ține fața uscată și o scutește de soare și vânt. Acești articli speciali de toaletă să pot căpăta în toate farmaciile. Să ne păzim de imitații! La dorință primeste fiecare dela producător farmacistul Clemens de Földes în Arad cartea »Ingrijirea frumuseții«, pe postă, gratis.

Să poate căpăta în tot locul

Kalodont

88 16—42 a lui Sarg

oremă de dinți neînconjurat de lipsă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

H. D. (62 reg. 13 c.) M. Oșorh. Scrie la librăria Krafft în Sibiu și cere și catalog; acolo este.

I. L. în Cody W. (Nordamerica). Abonamentul face pe ½ an 5 cor. 50 bani. Ar fi bine să trimiți încă 2 cor. 80 b. și atunci ai foaia abonată până la sfârșitul anului.

Cistelu. Poți dovedi că a jurat fals? Altcum nu poți face nimic.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografia« Henric Meltzer

Numai veritabilul

Kaiser-Borax

al lui Mack

Pentru îngrijirea frumuseții și sănătății.

Veritabilul Borax-imperial al lui Mack imprumută pielii gingașie și vioiciune, o face albă, este excelent pentru îngrijirea gurii și a dinților, ofere mari ușurări la catar și răgușală. Kaiser Boraxul veritabil face moale ori-ce apă și este mijlocul cel mai bun pentru curățirea pielii. Precauțiune la cumpărare! Numai veritabil în cartoane roșii, cu 15, 30 și 75 fileri, cu instrucție amănunțită. Nici-când des-făcut! Singurul fabricant pentru Austro Ungaria GOTTIEB VOITH, VIENA III/1. 109 2-6

Să caută

un învățare la *rotărit*, în vârstă de 14-15 ani și să știe scrie și celi, la

189 1-2

Iacob Marchiș,
măiestru rotar, în
Sibiu, Heiden Gasse Nr. 11.

Anunt.

Să caută calfe de neguțatori desteri, fără post, în Ardeal, e de lipsă cunoștința limbei maghiare și române. Adresa, **urmașii lui R. Pasc, (Pász R. utodai)** Fiume. 119 4-10

Vasilie Bann

Sibiu

str. Oenei 7. — str. Faurului 16.

în casa sa proprie »La Cizma roșie« cel mai mare **depozit de încălțăminte** pentru bărbați, femei și copii. Pentru provincie comanda să trimit recomandate, la cas de nu corăspund, să primesc îndărăpt în schimb.

68 8-

Fete la învățătură pentru ◆◆ bransa de spălătorie

să caute de cătră însoțirea **spălătorilor și spălătorilor-curățitori în Viena**, cu următoarele condiții:

1. an timp de învățat cu cost, cuartir și plată. După timpul de învățătură cu un câștig săptămânal de 16-28 Cor.

Toate informațiile mai de aproape le dă gratis însoțirea spălătorilor și spălătorilor-curățitori în

104 5-5

Viena, V. Bäregasse Nr. 3.

Noroc!

în loc de 3 fl. 50
numai 1 fl. 95

costă un orologiu frumos de buzunar Anker-Remontoir de argint-Gloria cu plombe, cu mers de 30 ore, mașinăria prima, cu căsuli gravată frumos, împreună cu arătător de secunde și lanț frumos aurit sau argintat, cu joujou, cu meis precis, numai cu 1 fl. 95.

Mai departe ofer un orologiu aurit remontoir, mașinăria prima elvețiană, 30 ore mers, împreună cu lanț frumos aurit, numai cu 8 fl., pentru fiecare orologiu garanță în scris de 2 ani.

Espedarea cu rambursă prin

Esport de oroloage a lui Kohan

Cracovia Nr. 46. 123 8-8

Pentruce nu convine să retrimit banii numai decât. Primit multe comande ulterioare.

Preluare de local!

Am onoare a face cunoscut p. t. public că am preluat restaurantul bine cunoscut al lui

Iuliu Pankiewicz

aflător în centrul orașului, (strada Armbruster) și-l voi conduce mai departe sub firma

Restaurațiune la Teiu.

Să servește plăcuta bere Doppelmärz a lui Dreher, cum și berea Kronen de Dreher (à la Pilsen) și vinuri bune curate. Totodată voi fi cu deosebită atenție asupra culinei, și îmi voi da silința a îndestuli pe prea stimații mei oaspeți prin servirea de **mâncări foarte gustoase.**

Restaurațiunea cuprinde grădină mare umbroasă și localitățile spațioase parter. Tot asemenea stau la dispoziție în etagiu pentru societăți restrânse și pregătiri mai mari **sala mare** și o odaie separată drăguță.

Asigurând un serviciu prompt și atent, rog sprijinul onor. public și semnez

Sibiu, 1 Iunie 1907.

Cu distinsă stimă

187 1-

S. H. Landmann.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Plaza mare Nr. 3-5.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare, scutite de dări.

cu să pot lombarda la banca austro-ungară, să pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca osuțuni de oșătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Eseomptare de cambli.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent contra intabulării și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afacere de bancă și de zarafe prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă: cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambli, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

îngrijirea de coale de cupoane.

Iuarea efectelor în deposit spre păstrare,

închirierea de resorturi de casse de fer

(cafe deposalite), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 4 11-26.

Informațiuni amănunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

În atențiune binevoitoare!

Fiecare artist și specialist are ocazie de a putea alege un bun

Clavir, _____

Mignon, _____

Pianino, _____

Harmonium, _____

în salonul de clavire al lui F. A. Kauffmann și se recomandă cu căldură clavirele cu mecanică de repetiție cu deosebire acelor pianisti, cari știu prețul modul de joc foarte neted, ușor, favorabil în măsură mare pentru baterea și tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiție este indispensabilă nu numai pentru ori-ce sală mai mare de concert, ci s'a dovedit și ca foarte durabilă și cu deosebire foarte rezistentă și contra influențelor esterne, »praf« etc.

În salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN, Plaza-mare nr. 14. (în vechiul edificiu al comandai de corp), intrarea în Armbrustergasse.

Sunt în toată vremea în deposit clavire foloșite, trase de nou cu piele, și se iau reparaturi de specialitate de ori-ce soi în esecutia cea mai solidă.

10 10-

Tot acolo

»representanța exclusivă« pentru Transilvania a firmei: F. Robert Reinhold, proprietarul mai multor distincții înalte și membru al comitetului școlii societății fabricanților de clavire din Viena.

Goddam!
In fine un mijloc contra ochilor de găină cu efect repede și sigur.

Inelele pentru ochii de găină

patent americ. a lui 118 4-8

Cook & Johnson

1 bucată 20 fil. 6 bucăți x Cor. per postă 20 fil. porto.
Să capătă în toate farmaciile din monarchie, cum și în drogherii-medicinale etc.

Grand Prix expoziția universală Paris 1900.

Praf de Korneuburg a lui KWIZDA pentru nutrire vitelor,
mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.

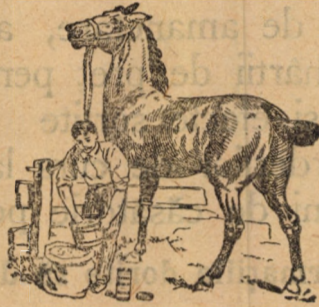
Prețul:

1 șatulă cor. 1.40, 1/2 șatulă cor. —.70.

De preste 50 ani în folosință în cele mai multe grajduri în lipsă de poftă de mâncare, mistuire slabă, spre îmbunătățirea laptelui și înmulțirea adunantei laptelui la vaci.

Veritabil numai cu marca de scutire aci alăturată.
Preț-curanturi ilustrate gratis și franco, prin depositul principal

Francisc Ioan Kwizda

furnisor de curte c. și reg. austro-ungar, reg. român și princ. bulgar.
Farmacist cercual, Korneuburg lângă Viena. 94 II. 23-25

În interesul propriu
damele și domnii

și acoper lipsele în

confecțiune de dame, domni și băieți

în prăvălia de articli de confecțiune

R. GRÜNBERGER

Plaza mare Nr. 3, în noul palat al Institutului Bodenkredit

= Cel mai bogat asortiment, articli cei mai fini. =

Prețuri strict fixe.

Cu distinsă stimă

R. GRÜNBERGER

prăvălie de articli de confecțiune.

Mare asortiment în mantale pentru teatru și soarele.

Anunț de căsătorie.

Un tânăr învățator definitiv, din țară, proprietar rural, dorește căsătoria cu o fiică de țaran român din Ardeal. Condițiuni: să fie sănătoasă, harnică capabilă a conduce o complexă gospodărie țărănească, să cunoască scrierea și cetirea. A corespunde cu

186 1-5

Dr. I. Bobeiu,
institutor în Craiova.

Prima văpsitorie artistică transilvană cu vapor și institut de curățit pe cale chimică

Carol J. G. Mühlsteffen

str. Văpsitorilor (Färbergasse) 19.

Intrarea mai comodă se face din strada Ocnei, preia toate comanda, ce se țin de această bransă, și cari se esecută conștient și foarte ieftin.

12 7-

Mare surprindere.

In viața asta nici-odată

nu se mai dă acest rar prilej. 133 1-

600 bucăți numai cu fl. 1.95.

Un orologiu de precisiune, escelent, aurit împreună cu lanț, care umblă exact, cu garanță pe 3 ani, 1 cravată de mătăasă pentru domni, 3 bucăți de batiste de cele mai fine, 1 inel bărbătesc răpitor, cu peatră imitație, 1 un portmone elegant de piele, 1 oglindă splendidă pentru toaletă, de buzunar, 1 pă-reche de bumbi de manșete, 3 bumbi de piept 3%, aur double cu încheiere patent, rechisite de scris prima, 10 cărți postale ilustrate artistice, 1 broș parisian de dame elegant (novitate), 1 păr de butoni de simili briliant foarte demenitori, 3 obiecte de iux mare veselie, pentru tineri și bătrâni, 20 de obiecte de corespondență și încă preste 500 de bucăți de diferite obiecte, neînenumerate de lipsă în casă. Toate la oaltă cu orologiu, care singur e vrednic acești bani costă numai **fl. 1.95.** Espedare cu rambursă sau trimițând banii înainte prin

Casa de esport centrală vieneză

P. Lust, Cracovia.

NB. Pentru-ce nu convine, banii se returnează.

În Librăria lui W. Krafft în Sibiu se află:

Cărți bisericești.

Tipărite cu litere latine:

- Apostol, carte ce cuprinde faptele și epist. Sfinților, 4° leg. K 10.60.
- Liturghii ale sfinților noștri părinți, 8° leg K 7.40.
- Cazania mare ce cuprinde în sine Evangeliile tâluite, 4° leg. K 9.25.
- Evanghelie sfântă și Dzeiască a sfinților Evangeliști, folio, leg. K 17.50.
- Evhologiu bogat (Molitvelnic) Rândueli și Rugăciuni, 4° leg. K 12.50.
- Mineiu pe fiecare lună în 12 tomuri 4° leg. K. 162.—
- Ochtoich cel mare 4° leg. K. 24.80.
- Pentecostarul carele cuprinde slujba din Dumineca Paștilor până la Dumineca tuturor sfinților, 4° leg. K 10.60.
- Orologiul cel mare, ilustrat, folio, leg. 28.50.
- Triodul, adecă trei cântări, 4° leg. 24.80.

Tipărite cu litere cirile:

- Liturghia sfântă și dumnezeiască, roșu și negru tipărită 4° leg. K. 8.—
- Pentecostariul cel mare, roșu și negru tipărit, folio.
- Legătura să înțelege în piele rosie aurită.
- Legătura mai elegantă se compută după calitatea, care să va dori.

Cărți de rugăciune.

Tipărite cu litere latine:

- Acaftistul Preasfintei născătoarei de Dumnezeu și alte Acaftiste și Rugăciuni foarte evlavioase și de folos. 8° mic, cu icoană în colorii și alte ilustrațiuni, leg. în catifea K 8.50, în piele fină (solid) K 4.80, în piele neagră (solid) K 3.50, legat fin K 1.75, în piele K 2.75, în piele elegant K 3.75, imitațiune de os K 3.80, toate, cu tăietură aurită, iar legate-simplu K 1.20.
- Ciaslov sau orologiu, cuprinzând Rugăciunile de seara, miezunoaptea, Rugăciuni de dimineața, Ceasurile (Orele) și alte rugăciuni de folos, precum și sinaxariul celor 12 luni ale anului. 8° frumos leg. K 2.10, leg. K 1.90.
- Ochtoichul cel mic sau cele 8 glasuri, cuprinzând slujba vecerniei, liturghiei, împreună cu glasurile, podobiile, catavasiile, irmoasele, polieleul, cu svetilnele și voscesnele de preste întreg anul. 8°, leg. în piele roșie K 3.—, leg. frumos K 1.80, leg. K 1.50.
- Patima și moartea Domnului nostru Isus Hristos în versuri, 8° mic, leg. frumos K 2.—.
- Psaltirea prorocului și împăratului David, format mare leg. în piele roșie K 7.—, leg. frumos K 5.30.
- Psaltirea în format mic leg. frumos K 1.80.

Tipărite cu litere cirile:

- Acaftistul Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și alte Acaftiste și Rugăciuni foarte de folos, (roșu și negru tipărit cu icoane). 8° mic, leg. în piele roșie cu copce K 3.60, leg. frumos K 2.70.
- Ceaslov. 8° leg. în piele roșie cu copce K 3.— leg. frumos K 1.60.
- Ochtoichul cel mic sau cele opt glasuri 8°, leg. în piele roșie cu copce K 3.05, leg. frumos K 1.60.

128 1-5

Candidat de avocat.

Subscrisul am lipsă de un candidat de avocat cu praxă foarte bună, capabil a conduce cancelaria, lucrând și în cause mai complicate independent.

De sine înțeles în limba maghiară are să concepieze fluid și s'o posadă deplin și în graiu viu. Locul să poate ocupa pe lângă condițiuni favorabile, imediat.

Dr. Mátyás Lázár, adv.

133 2-3

Sibiu, str. Urezeului Nr. 11.

500 Coroane plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere

de dinți ori si va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fil. Pentru trimitere franco 95 fil. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Vienna 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cismădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cismădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-născose: farmacia Lederhülger; Sighișoara: farmacia lui Ligner. Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plăcite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimite 7 sticle cu 5 cor. 20 fil. franco. 5 17-

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etagiul I.

Deposit și confecționare de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și modele originale vieneze și pariziene. 118 41-52

Marca de scutire: „Anker“.

214 30-40

Liniment. Capsici comp.,
substituire pentru

Anker-Pain-Expeller

este un mijloc de casă de mult probat, care se folosește mai mult de treizeci și șapte de ani ca unger sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din pricina imitațiilor de mai puțină valoare, la cumpărare să fim precauți și să primim numai sticle originale în șatule cu marca de scutire Anker și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fil., C. 1.40 și C. 2.— să capătă în toate farmaciile; dep. princ. la Iosif Török, farm. în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga
Strada Elisabeth Nr. 5 nou
Eспедиție zilnică.

„Sucursala băncii comerciale ungară din Pesta, Sibiiu“.

piața mare Nr. 2.

Inițiată în anul 1841. Centrala în Budapesta. Capital de acții și rezerve 92 milioane Coroane.

Primește bani cu libele de depunere

pe lângă cea mai favorabilă procentuare,

cumpără și vinde rente, scrisuri de amanetare, acții, losuri, cum și monete de aur și argint, primește hârtii de preț pentru păstrare și administrare încassează cupoane și efecte sorțite asigurare contra perderilor de curs la sortiri procurare de cauțiuni de căsătorie pentru militari.

99 7-12

— Toate informațiile dorite să dau cu plăcere. —

Licitațiune minuendă.

Comuna bisericească greco-catolică din Scoreiu, dă în licitațiune publică minuendă, Duminică înainte de Rosalii, adică în 3/16 Iunie a. c. la 2 ore după amiază la locuința notarului bisericesc, clădirea turnului și repararea fundamentală a bisericeii pe baza »Planului« și al »Preliminarului de spese« aprobate de Prea Veneratul Consistor din Blaju sub Nrii 2577 și 3448—1906.

Prețul întreg al edificării, în înțelesul »Preliminarului« e de 5629 coroane 8 fil. Materialul de clădire aflător în posesiunea comunei bisericești, are să și-l procure întreprinzătorul dela aceea în înțelesul condițiilor de licitare aprobate sub Nr. 2555—1907, solvându-l după prețurile locale.

Licitanții au să depună un vadiu de 5% din suma de licitare. Comitetul parochial își rezervă dreptul a da întreprinderea clădirii aceluia, pe care îl va alege. Pentru licitant contractul are valoare îndată după subscriere, iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea aceluia din partea locurilor mai înalte bisericești.

Planul de clădire, preliminarul de spese și condițiile de licitare să pot vedea orișicând la notarul bisericesc. 134 2-2

Scorei, în 26 Maiu 1907.

Ioan Pop David,
paroch greco cat.
prezident

Ican Georgescu,
notar bisericesc.

Cheag natural în formă de praf

Important

pentru fabricarea de caș. Cheagul natural al Dr. Blumenthal în formă de praf, este cel mai bun și mai ieftin mijloc pentru închegarea laptelui, chemției curat, întrece mult toate mijloacele de închegare de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai buni culici de viței. El este absolut liber de fetide, colorante sau mucoase provenind din culici; de acide sau alte substanțe întrebuintate prin conservarea cheagului obicinuit.

Prin această curățenie absolută, recunoscută de fabricanții cei mai competenți în brânzături cheagul natural nu împiedică de loc fermentațiunea normală a brânzei, îi dă o tăietură foarte fină, evită umflarea și prin îndepărtarea mai perfectă a zărului produsul se mai bun.

O încercare ne convinge. Sigura vânzare de cheag natural de-ai lui Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru Galiția, Bucovina și Ardeal la

M. LINDEMANN, agentură

Storozynetz (Bucovina).

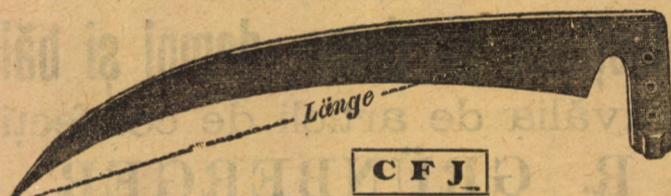
Dose de probă gratis și franco rog a se cere dela 57 11-20

M. Lindemann, Storozynetz (Bucovina).

Carol F. Jickeli, Sibiiu. (La coasa de aur).

Clește de marcat
oile 1 buc C 3.70

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată C. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Clește ameri-
cane pentru
botul porcilor 1 bucată
C. —.70, 100 de inele la
ele C. —.60

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb ori ce coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebuintată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți să dă o bucată pe deasupra!

129 2-5

7

2

3

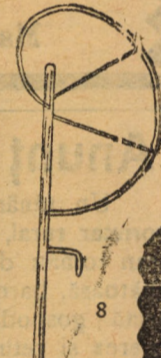
4

5

6

8

Nicovale pt. coase

Forma fig. 2 3
1 buc C. —.96 —.86

Ciocane pentru coase

Fig. 5 à 250 300 Fig. 6 à 300 grame
1 buc. C. —.86 —.90 1.—

Țiitoare de

coase
Nr. 4 1 bucată
C. —.18

Ni ovalele și ciocanele pentru coase să vând fiecare bucată sub garanță. Fiecare bucată, care s'ar dovedi de prea tare sau prea moale, să schimbă.

La nicovalele și ciocanele de coasă să fim atenți la insigniul meu comercial, seuit în lege.

Aceste coase, insigniul **CFJ** și uneltele de bătut coasa, garantate să mai afli la următoarele firme: Agârbic: Johann Schuller. Agnita: Brüder Filiale, Johann K. Schuller. A. Julia: Depozitul Carl F. Jickeli. Apoldul-mare: And Glatz, W. Roth. Avrig: Gustav A. Reschner. Blaj: Ludwig Schuller. Bolcașiu: Karl Waedt. Bradu: Albert Kisch. Cața: Regne Buchholzer. Cârța: Moritz Lesmann. Cohalm: Karl Falk. Cincul mare: Daniel G. Andree. Cincul-mic: Jos. Kauffmann. Cîsnădie: Mich. Mathias, Konsumverein, Emil G. Sturm Cristian: J. G. Konerth. Dobârea: Thomas Bachmann. Fâna: Josef Schuster. Făgăreș: Karl König. Gurariului: Ioan Tristiu. Hașag: Thomas Herbert. Hususău: Michael Simonis. Jidveiu: Johann Schlattner. Sebeșul-săseș: Johan F. Gross. Șeica-mare: Michael Ehrmann, Julius Everth, Johann Kaleic. Șeica-mică: Johann Brantch. Șelimbăr: Milea Irimie. Șoroștin: Elekes Lajos. Șona: Josef Graef jun. & Victor. Șomărtin: Franz Seibal, Samuel Schmiedt. Ștreza-Cârțișoara: Ioan Stopu. Tilișca: Vasilie Juga.

Țiitoare pentru cuți de coase, emallate pe din lăuntru și pe din afară, 1 bucată C. —.44
Cuți de coase dela 10 filei însus, în asortiment bogat, 1 buc. C. —.40. Cuți de Bergamo al-
bastre-negre, insigniul **CFJ** 1 bucată C. —.80. Coade de coase pentru coase de cereale, 1
bucată C. —.90. Greble de țer pentru coase de cereale, de sirofat pe coadele simple de coase
de lemn, 1 bucată C. 1.30. Țeve de gâtlej contra umflării vitelor, pentru vite C. 6.80 p. viței C. 6.20.